[contents]

Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.0

Lead translating organization (LTO):

The Delta Centre - The National Centre for Accessibility and Participation for Persons with Disabilities in Norway

Web site: http://www.deltanettet.no

Coordinators of the translation: Haakon Aspelund (The Delta Centre, e-mail:

haakon.aspelund@bufdir.no), Dagfinn Rømen (Agency for Public Management and eGovernment (Difi), e-

mail: dagfinn.romen@difi.no) and Egil Jacobsen (Aletheia Kommunikasjon,e-mail:

egil.jacobsen@aletheia.no)

Translator: Jorunn Seim (Språkbruket,e-mail: jorunn@spraakbruket.no)

Norsk autorisert oversettelse

Publisert 26. september 2011

Denne versjonen:

http://www.w3.org/Translations/WCAG20-no-20110926/

Siste versjonen:

http://www.w3.org/Translations/WCAG20-no/

Original versjon på engelsk:

http://www.w3.org/TR/WCAG20/

Errata:

http://wcag.difi.no/errata/

Ledende organisasjon for den norske oversettelsen (LTO):

Deltasenteret, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir)

Postboks 8113 Dep

0032 Oslo

Norge

Nettsted: http://www.deltanettet.no

Koordinatorer for oversettelsen: Haakon Aspelund (Deltasenteret, e-post: haakon.aspelund@bufdir.no), Dagfinn Rømen (Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi), e-post: dagfinn.romen@difi.no) og Egil Jacobsen

(Aletheia Kommunikasjon,e-post: egil.jacobsen@aletheia.no)

Oversetter: Jorunn Seim (Språkbruket, e-post: jorunn@spraakbruket.no)

Medlemmene i oversettelsesgruppen (Stakeholders):

http://lists.w3.org/Archives/Public/w3c-translators/2010AprJun/0031.html

Oppsummering av kommentarer til forslaget til oversettelsen (Candidate Authorized Translation):

http://lists.w3.org/Archives/Public/w3c-translators/2011JulSep/0068.html /

Dette er en autorisert oversettelse av et W3C-dokument. Ved offentliggjøring av denne oversettelsen er retningslinjene i "Policy for W3C Authorized Translations" overholdt. I tvilstilfeller er det den originale engelske utgaven av WCAG 2.0 som gjelder.

Retningslinjer for tilgjengelig webinnhold (WCAG) 2.0

W3C-anbefaling fra 11. desember 2008

Denne versjonen:

http://www.w3.org/TR/2008/REC-WCAG20-20081211/

Siste version:

http://www.w3.org/TR/WCAG20/

Forrige versjon:

http://www.w3.org/TR/2008/PR-WCAG20-20081103/

Redaktører:

Ben Caldwell, Trace R&D Center, University of Wisconsin-Madison

Michael Cooper, W3C

Loretta Guarino Reid, Google, Inc.

Gregg Vanderheiden, Trace R&D Center, University of Wisconsin-Madison

Tidligere redaktører:

Wendy Chisholm (til juli 2006, mens hun var ansatt i W3C)

John Slatin (til juni 2006, mens han var ansatt vedAccessibility Institute, University of Texas at Austin) Jason White (til juni 2005, mens han var ansatt ved University of Melbourne)

Se dette dokumentets errata som kan inneholde normative endringer.

Se også oversettelser.

Dette dokumentet er også tilgjengelig i ikke-normative versjoner: <u>Alternate Versions of Web Content Accessibility</u> Guidelines 2.0 (alternative versjoner av Retningslinjer for tilgjengelig webinnhold 2.0).

Copyright © 2008 W3C® (MIT, ERCIM, Keio). Med enerett. W3Cs regler om ansvar, varemerker og dokumentbruk gjelder.

Sammendrag

Retningslinjer for tilgjengelig webinnhold (WCAG) 2.0 inneholder en rekke anbefalinger for hvordan webinnhold kan gjøres mer tilgjengelig. Når disse retningslinjene følges, kan innholdet gjøres tilgjengelig for flere personer med nedsatt funksjonsevne, blant annet blinde og svaksynte, døve og hørselshemmede samt personer med lærevansker, kognitive funksjonsnedsettelser, nedsatt motorikk, talevansker, lysfølsomhet og kombinasjoner av disse. Når retningslinjene følges, vil webinnholdet ofte bli mer brukervennlig generelt.

Suksesskriteriene i WCAG 2.0 er formulert som etterprøvbare, teknologiuavhengige utsagn. Veiledning om hvordan suksesskriteriene kan oppfylles ved hjelp av spesifikk teknologi, samt generell informasjon om tolking av suksesskriteriene finnes i egne dokumenter. I Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) Overview (oversikt over retningslinjer for tilgjengelig webinnhold (WCAG)) finnes en innføring i og lenker til teknisk materiell og opplæringsmateriell for WCAG.

WCAG 2.0 etterfølger Web Content Accessibility Guidelines 1.0 [WCAG10], som ble utgitt som en W3C-anbefaling i mai 1999. W3C anbefaler at nytt og oppdatert innhold følger WCAG 2.0-retningslinjene, selv om det er mulig å samsvare med kravene i WCAG 1.0, WCAG 2.0 (eller begge). W3C anbefaler også at retningslinjer for tilgjengelighet på nett henviser til WCAG 2.0.

Status for dette dokumentet

Denne delen beskriver status for dette dokumentet på utgivelsestidspunktet. Dette dokumentet kan bli erstattet av andre dokumenter. En liste over aktuelle W3C-utgivelser og nyeste versjon av denne tekniske rapporten finnes på W3Cs oversikt over tekniske rapporter på http://www.w3.org/TR/.

Dette er <u>W3Cs anbefaling</u> til Retningslinjer for tilgjengelig webinnhold (WCAG) 2.0. Den er utarbeidet av <u>arbeidsgruppen for Retningslinjer for tilgjengelig webinnhold</u>.

Dette dokumentet er gjennomgått av W3C-medlemmer, av programvareutviklere samt av andre W3C-grupper og interessenter. Det er godkjent av direktøren som en W3C-anbefaling. Det er et endelig dokument som kan brukes som referansemateriale eller siteres fra i andre dokumenter. W3Cs formål med denne anbefalingen er å rette

oppmerksomhet mot WCAG 2.0 og fremme utbredelsen av den. Dette styrker funksjonaliteten og interoperabiliteten på Internett.

WCAG 2.0 støttes av de tilhørende ikke-normative dokumentene <u>Understanding WCAG 2.0</u> (forstå WCAG 2.0) og <u>Techniques for WCAG 2.0</u> (teknikker for WCAG 2.0). Selv om disse dokumentene ikke har samme formelle status som selve WCAG 2.0, inneholder de viktig informasjon for forståelse og bruk av WCAG.

Arbeidsgruppen ber om at eventuelle kommentarer sendes inn ved hjelp av <u>det elektroniske kommentarskjemaet</u>. Hvis det ikke er mulig, kan kommentarer også sendes til <u>public-comments-wcag20@w3.org</u>. <u>Arkivet med offentlige kommentarer</u> er allment tilgjengelig. Kommentarer til WCAG 2.0-anbefalingen vil ikke føre til endringer i denne versjonen av retningslinjene, men kan bli tatt hensyn til i rettelser eller fremtidige versjoner av WCAG. Arbeidsgruppen har ikke planer om å gi formelle svar på kommentarer. Arkivet med <u>diskusjonsinnlegg til</u> <u>adresselisten for WCAG-arbeidsgruppen</u> er allment tilgjengelig, og eventuelle kommentarer som mottas til dette dokumentet, kan bli benyttet av arbeidsgruppen i fremtiden.

Dette dokumentet er utarbeidet som en del av W3Cs <u>Web Accessibility Initiative</u> (WAI). WCAG-arbeidsgruppens mål presenteres i <u>vedtektene til WCAG-arbeidsgruppen</u>. WCAG-arbeidsgruppen er en del av <u>WAI Technical Activity</u> (teknisk arbeid i forbindelse med WAI).

Dette dokumentet er utarbeidet av en gruppe som følger <u>W3Cs patentretningslinjer fra 5. februar 2004</u>. W3C fører en <u>liste over offentliggjorte patenter</u> knyttet til gruppens prosjektresultater, og denne siden inneholder også instruksjoner om offentliggjøring av patenter. En person som kjenner til et patent som ifølge denne personen inneholder <u>vesentlige krav</u> ("essential claims"), må opplyse om dette i henhold til <u>del 6 av W3Cs patentretningslinjer</u>.

Innhold

Innledning

Veiledningsnivåer i WCAG 2.0

Støttedokumenter til WCAG 2.0

Viktige termer i WCAG 2.0

WCAG 2.0-retningslinjer

1 Mulig å oppfatte

- 1.1 Gi tekstalternativer til alt ikke-tekstlig innhold, slik at det kan konverteres til formater som brukerne har behov for, for eksempel stor skrift, blindeskrift, tale, symboler eller enklere språk.
- 1.2 Gi alternativer for tidsbaserte medier.
- 1.3 <u>Lag innhold som kan presenteres på forskjellige måter (for eksempel med enklere layout)</u> <u>uten at informasjon eller struktur går tapt.</u>
- 1.4 Gjør det enklere for brukerne å se og høre innhold, blant annet ved å skille forgrunnen fra bakgrunnen.

2 Mulig å betjene

- 2.1 Gjør all funksjonalitet tilgjengelig med tastatur.
- 2.2 Gi brukerne nok tid til å lese og bruke innhold.
- 2.3 Ikke utform innhold på en måte som er kjent for å forårsake (epileptiske) anfall.
- 2.4 Gjør det mulig for brukerne å navigere, finne innhold og vite hvor de befinner seg.

3 Forståelig

- 3.1 Gjør innholdet leselig og forståelig.
- 3.2 Sørg for at websider presenteres og fungerer på forutsigbare måter.
- 3.3 Hjelp brukere med å unngå feil og å rette opp feil.

4 Robust

4.1 <u>Sørg for best mulig kompatibilitet med aktuelle og fremtidige brukeragenter, inkludert kompenserende teknologi.</u>

Samsvar med krav

Forutsetninger for samsvar med krav

Erklæring om samsvar med krav (ikke obligatorisk)

Erklæring om delvis samsvar - innhold fra tredjepart

Erklæring om delvis samsvar - språk

Tillegg

Tillegg A: Ordliste (normativ)

Tillegg B: <u>Takk</u>
Tillegg C: <u>Referanser</u>

Innledning

Denne delen er informativ.

Retningslinjer for tilgjengelig webinnhold (WCAG) 2.0 definerer hvordan webinnhold kan gjøres mer tilgjengelig for personer med nedsatt funksjonsevne. Tilgjengelighet berører en lang rekke nedsettelser, blant annet nedsatt syn, nedsatt hørsel, fysiske funksjonsnedsettelser, talevansker, kognitive funksjonsnedsettelser, språkvansker, lærevansker og nevrologiske funksjonsnedsettelser. Selv om disse retningslinjene omhandler en lang rekke emner, er det ikke mulig å ta for seg samtlige typer, grader og kombinasjoner av funksjonsnedsettelser. Disse retningslinjene gjør også webinnhold mer brukervennlig for eldre personer med aldersbetingede funksjonsnedsettelser og forbedrer ofte brukervennligheten generelt.

WCAG 2.0 er utviklet gjennom <u>W3C-prosessen</u> i samarbeid med enkeltpersoner og organisasjoner over hele verden. Hensikten har vært å komme frem til en felles standard for tilgjengelig webinnhold som dekker behovene til enkeltpersoner, organisasjoner og myndigheter verden over. WCAG 2.0 bygger på WCAG 1.0 [WCAG10] og er utarbeidet for webteknologi nå og i fremtiden, samt for å kunne testes i en kombinasjon av automatiske og manuelle tester. En presentasjon av WCAG, finnes på <u>Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) Overview</u> (oversikt over Retningslinjer for tilgjengelig webinnhold (WCAG)).

Tilgjengelighet på nett handler ikke bare om tilgjengelig innhold, men også om tilgjengelige nettlesere og andre brukeragenter. Publiseringsverktøy spiller også en viktig rolle når det gjelder tilgjengelighet på nett. En oversikt over hvordan disse komponentene i webutvikling og -interaksjon fungerer sammen, finnes på:

- Essential Components of Web Accessibility (viktige komponenter for tilgjengelighet på nett)
- <u>User Agent Accessibility Guidelines (UAAG) Overview</u> (oversikt over retningslinjer for tilgjengelighet for brukeragenter)
- <u>Authoring Tool Accessibility Guidelines (ATAG) Overview</u> (oversikt over retningslinjer for tilgjengelighet for publiseringsverktøy)

Veiledningsnivåer i WCAG 2.0

Enkeltpersonene og organisasjonene som bruker WCAG, er svært forskjellige. Det kan for eksempel være webdesignere og -utviklere, politiske beslutningstakere, innkjøpere, lærere og studenter. For at de svært forskjellige behovene til denne målgruppen skal dekkes, finnes det flere forskjellige veiledningsnivåer, for eksempel generelle *prinsipper*, generelle *retningslinjer*, testbare *suksesskriterier* og en omfattende samling *tilstrekkelige teknikker*, *veiledende teknikker* og *dokumenterte vanlige feil* med eksempler, lenker til ressurser samt koder.

- Prinsipper: På øverste nivå er det fire prinsipper som danner grunnlaget for tilgjengelighet på nett mulig å oppfatte, mulig å betjene, forståelig og robust. Se også <u>Understanding the Four Principles of Accessibility</u> (forstå de fire prinsippene for tilgjengelighet).
- Retningslinjer: På nivået under prinsippene er det retningslinjer. De 12 retningslinjene utgjør de grunnleggende målene som produsenter av webinnhold bør jobbe mot for å gjøre innholdet mer tilgjengelig for brukere med ulike funksjonsnedsettelser. Retningslinjene er ikke testbare, men utgjør rammene og de overordnede målsetningene som kan hjelpe produsenter av webinnhold med å forstå suksesskriteriene og bruke teknikkene på en bedre måte.

- Suksesskriterier: For de enkelte retningslinjene er det testbare suksesskriterier som gjør det mulig å bruke WCAG 2.0 til å teste at krav overholdes, blant annet i forbindelse med designspesifikasjoner, innkjøp, lovregulering og avtaler. For at behovene til ulike grupper og i ulike situasjoner skal oppfylles, er det definert tre nivåer av samsvar: A (laveste nivå), AA og AAA (høyeste nivå). Mer informasjon om WCAG-nivåer finnes i Understanding Levels of Conformance (forstå nivåer av samsvar).
- Tilstrekkelige og veiledende teknikker: For hver retningslinje og hvert suksesskriterium i selve WCAG 2.0-dokumentet har arbeidsgruppen også dokumentert en rekke teknikker. Teknikkene er informative og kan inndeles i to kategorier: teknikker som er tilstrekkelige til å overholde suksesskriteriene, og teknikker som er veiledende. De veiledende teknikkene er mer omfattende enn det som kreves av de enkelte suksesskriteriene, og gir produsenter av webinnhold mulighet til å gjøre bedre bruk av retningslinjene. Noen veiledende teknikker tar for seg tilgjengelighetshindre som ikke dekkes av de testbare suksesskriteriene. Vanlige feil er også dokumentert. Se også Sufficient and Advisory Techniques in Understanding WCAG 2.0 (tilstrekkelige og veiledende teknikker ved forståelse av WCAG 2.0).

Alle disse veiledningsnivåene (prinsipper, retningslinjer, suksesskriterier samt tilstrekkelige og veiledende teknikker) gir råd om hvordan innhold kan gjøres mer tilgjengelig. Produsenter av webinnhold oppfordres til å gå gjennom og bruke så mange nivåer som mulig, inkludert veiledende teknikker, for å dekke behovene til flest mulig brukere.

Vær oppmerksom på at selv ikke innhold som samsvarer med kravene på det høyeste nivået (AAA), vil være tilgjengelig for personer med alle former for, grader av eller kombinasjoner av funksjonsnedsettelser. Dette gjelder særlig kognitive funksjonsnedsettelser, språkvansker og lærevansker. Produsenter av webinnhold oppfordres til å vurdere bruk av alle teknikker, inkludert veiledende teknikker, samt å sette seg inn i hva som er beste praksis, for å sikre at webinnhold er mest mulig tilgjengelig for den aktuelle brukergruppen. Metadata kan hjelpe brukere med å finne det innholdet som best oppfyller deres behov.

Støttedokumenter til WCAG 2.0

WCAG 2.0-dokumentet er utarbeidet for å oppfylle behovene til personer som trenger en teknisk standard å henvise til. Andre dokumenter, såkalte støttedokumenter, er basert på WCAG 2.0-dokumentet og tar for seg andre viktige mål, for eksempel muligheten for oppdatering for å beskrive hvordan WCAG kan brukes på ny teknologi. Støttedokumentene omfatter følgende:

- How to Meet WCAG 2.0 (oppfylle WCAG 2.0) en oversikt over WCAG 2.0 som kan tilpasses etter behov.
 Dokumentet inneholder alle retningslinjer, suksesskriterier og teknikker som produsenter kan bruke ved utvikling og vurdering av webinnhold.
- Understanding WCAG 2.0 (forstå WCAG 2.0) en veiledning til forståelse og bruk av WCAG 2.0. Det finnes et kort dokument som forklarer hver retningslinje, hvert suksesskriterium og hvert av de sentrale emnene i WCAG 2.0.
- 3. <u>Techniques for WCAG 2.0</u> (teknikker for WCAG 2.0) en samling teknikker og vanlige feil i hvert sitt separate dokument med beskrivelse, eksempler, kode og tester.
- 4. <u>The WCAG 2.0 Documents</u> (WCAG 2.0-dokumentene) diagram og beskrivelse av hvordan de tekniske dokumentene henger sammen og forholder seg til hverandre.

Se <u>Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) Overview</u> (oversikt over Retningslinjer for tilgjengelig webinnhold (WCAG)) for en beskrivelse av støttematerialet til WCAG 2.0, blant annet opplæringsressurser knyttet til WCAG 2.0. Mer materiale, blant annet en undersøkelse av lønnsomheten knyttet til tilgjengelighet på nett, planlegging av implementering for å gjøre websider mer tilgjengelige, samt retningslinjer for tilgjengelighet, finnes på <u>WAI Resources</u> (WAI-ressurser).

Viktige termer i WCAG 2.0

WCAG 2.0 inneholder tre viktige termer som skiller seg fra WCAG 1.0. Disse introduseres kort nedenfor og defineres mer inngående i ordlisten.

Webside

Det er viktig å være oppmerksom på at termen "webside" i denne standarden omfatter mye mer enn statiske HTML-sider. Den omfatter også de stadig mer dynamiske websidene som dukker opp på Internett, blant annet sider som kan presentere hele virtuelle, interaktive verdener. Termen "webside" vil for eksempel kunne brukes om en omsluttende, interaktiv, filmlignende opplevelse som er tilgjengelig fra én enkelt URI. Se <u>Understanding "Web Page"</u> (forstå "webside")for mer informasjon.

Programmeringsmessig bestemt

Flere suksesskriterier krever at innhold (eller visse aspekter av innhold) kan "bestemmes programmeringsmessig." Det vil si at innholdet leveres i en slik form at brukeragenter, for eksempel kompenserende teknologi, kan trekke ut denne informasjonen og presentere den i ulike modaliteter. Se Understanding Programmatically Determined (forstå "programmeringsmessig bestemt") for mer informasjon.

Støtter tilgjengelighet (accessibility supported)

Å bruke teknologi på en måte som støtter tilgjengelighet, betyr at teknologien fungerer sammen med kompenserende teknologi og sammen med tilgjengelighetsfunksjonene i operativsystemer, nettlesere og andre brukeragenter. Vi kan kun regne med at teknologifunksjoner samsvarer med WCAG 2.0, hvis de brukes på måter som "støtter tilgjengelighet". Teknologifunksjoner kan brukes på måter som ikke støtter tilgjengelighet (for eksempel at de ikke fungerer sammen med kompenserende teknologi), så lenge man ikke er avhengig av dem for å oppfylle et suksesskriterium (dvs. at samme informasjon eller funksjonalitet er tilgjengelig på en annen måte som støtter tilgjengelighet).

Definisjonen av "støtter tilgjengelighet" finnes i <u>Tillegg A: Ordliste</u> i disse retningslinjene. Se <u>Understanding Accessibility Support</u> (forstå "støtter tilgjengelighet")for mer informasjon.

WCAG 2.0-retningslinjer

Denne delen er normativ.

Prinsipp 1: Mulig å oppfatte – informasjon og brukergrensesnittkomponenter må presenteres for brukere på måter som de kan oppfatte.

Retningslinje 1.1. Tekstalternativer: Gi tekstalternativer til alt ikke-tekstlig innhold, slik at det kan konverteres til formater som brukerne har behov for, for eksempel stor skrift, blindeskrift, tale, symboler eller enklere språk.

Forstå retningslinje 1.1

1.1.1 lkke-tekstlig innhold: Alt <u>ikke-tekstlig innhold</u> som presenteres for brukeren, har et <u>tekstalternativ</u> som har samme formål, med unntak av situasjonene som er beskrevet nedenfor. (Nivå A)

Oppfylle 1.1.1 Forstå 1.1.1

- Kontrollelementer, inndata: Hvis det ikke-tekstlige innholdet er et kontrollelement eller hvis det godtar inndata fra brukere, har det et navn som beskriver formålet. (Under retningslinje 4.1 finnes informasjon om ytterligere krav til kontrollelementer samt innhold som godtar inndata fra brukere.)
- Tidsbaserte medier: Hvis det ikke-tekstlige innholdet er tidsbaserte medier, må tekstalternativene som et minimum gi en beskrivende identifikasjon av det ikke-tekstlige innholdet. (Under <u>retningslinje 1.2</u> er det informasjon om ytterligere krav til medier.)
- Test: Hvis det ikke-tekstlige innholdet er en test eller øvelse som ikke ville gitt mening hvis den ble presentert med tekst, må tekstalternativene som et minimum gi en beskrivende identifikasjon av det ikke-tekstlige innholdet.
- Sanseopplevelse: Hvis formålet med det ikke-tekstlige innholdet først og fremst er å skape en spesifikk sanseopplevelse, må tekstalternativene som et

minimum gi en beskrivende identifikasjon av det ikke-tekstlige innholdet.

- CAPTCHA: Hvis formålet med det ikke-tekstlige innholdet er å bekrefte at
 innholdet brukes av en person, og ikke av en datamaskin, skal det gis
 tekstalternativer som identifiserer og beskriver hensikten med det ikke-tekstlige
 innholdet. Det skal dessuten legges til rette for ulike typer
 funksjonsnedsettelser ved at det finnes alternative former for CAPTCHA som
 bruker utdataformater beregnet på ulike typer sensorisk persepsjon.
- Dekorasjon, formatering, usynlig: Hvis det ikke-tekstlige innholdet er rendekorasjon, hvis det utelukkende brukes til visuell formatering, eller hvis det ikke presenteres for brukerne, skal det implementeres på en slik måte at det kan ignoreres av kompenserende teknologi.

Retningslinje 1.2. Tidsbaserte medier: Gi alternativer til tidsbaserte medier.

Forstå retningslinje 1.2

1.2.1 Bare lyd og bare video (forhåndsinnspilt): For <u>forhåndsinnspilt</u> innhold som bare er <u>lyd</u> eller <u>video</u> gjelder følgende, bortsett fra når lyden eller videoen utgjør et mediealternativ til tekst og er tydelig merket som det: (Nivå A)

Oppfylle 1.2.1 Forstå 1.2.1

- Forhåndsinnspilt lyd (bare lyd): Det gis tilgang til et alternativ til tidsbaserte medier som presenterer informasjon som tilsvarer det forhåndsinnspilte lydinnholdet.
- Forhåndsinnspilt video (bare video): Det gis tilgang til enten et alternativ til tidsbaserte medier eller et lydspor som presenterer informasjon som tilsvarer det forhåndsinnspilte videoinnholdet.
- **1.2.2 Teksting (forhåndsinnspilt):** Det gis tilgang til <u>teksting</u> for alt <u>forhåndsinnspilt</u> lydinnhold i synkroniserte medier, bortsett fra når mediene fungerer som mediealternativer til tekst og er tydelig merket som det. (Nivå A)

Oppfylle 1.2.2 Forstå 1.2.2

1.2.3 Synstolking eller mediealternativ (forhåndsinnspilt): Det gis tilgang til et alternativ til tidsbaserte medier eller synstolking av forhåndsinnspilt videoinnhold i synkroniserte medier, bortsett fra når mediene fungerer som mediealternativer til tekst og er tydelig merket som det. (Nivå A)

Oppfylle 1.2.3 Forstå 1.2.3

1.2.4 Teksting (direkte): Det gis tilgang til teksting for alt direktesendt lydinnhold i synkroniserte medier. (Nivå AA)

Oppfylle 1.2.4 Forstå 1.2.4

1.2.5 Synstolking (forhåndsinnpilt): Det gis tilgang til <u>synstolking</u> for alt forhåndsinnspilt videoinnhold i <u>synkroniserte</u> medier. (Nivå AA)

Oppfylle 1.2.5 Forstå 1.2.5

1.2.6 Tegnspråk (forhåndsinnspilt): Det gis tilgang til tegnspråkstolking for alt forhåndsinnspilt lydinnhold i synkroniserte medier. (Nivå AAA)

Oppfylle 1.2.6 Forstå 1.2.6

1.2.7 Utvidet synstolking (forhåndsinnspilt): Hvis pausene i forgrunnslyden ikke er lange nok til at synstolking kan formidle innholdet i videoen, gis det tilgang til utvidet synstolking for alt forhåndsinnspilt videoinnhold i synkroniserte medier. (Nivå AAA)

Oppfylle 1.2.7 Forstå 1.2.7 **1.2.8 Mediealternativ (forhåndsinnspilt):** Det gis tilgang til et <u>alternativ til</u> tidsbaserte medier for alle forhåndsinnspilte synkroniserte medier og for alle forhåndsinnspilte rene videomedier. (Nivå AAA)

Oppfylle 1.2.8 Forstå 1.2.8

1.2.9 Bare lyd (direkte): Det gis tilgang til et alternativ til tidsbaserte medier som presenterer informasjon som tilsvarer direktesendt rent lydinnhold. (Nivå AAA)

Oppfylle 1.2.9 Forstå 1.2.9

Retningslinje 1.3. Mulig å tilpasse: Lag innhold som kan presenteres på forskjellige måter (for eksempel med enklere layout) uten at informasjon eller struktur går tapt.

Forstå retningslinje 1.3

1.3.1 Informasjon og relasjoner: Informasjon, <u>struktur og relasjoner</u> som formidles via presentasjonen, kan bestemmes programmeringsmessig eller gjøres tilgjengelig(e) som tekst. (Nivå A)

Oppfylle 1.3.1 Forstå 1.3.1

1.3.2 Meningsfylt rekkefølge: Når rekkefølgen som innholdet presenteres i, påvirker meningsinnholdet, kan en korrekt leserekkefølge bestemmes programmeringsmessig. (Nivå A)

Oppfylle 1.3.2 Forstå 1.3.2

1.3.3 Sensoriske egenskaper: Instruksjoner som gjelder for forståelse og betjening av innhold, er ikke utelukkende avhengige av komponentenes sensoriske egenskaper, for eksempel form, størrelse, visuell plassering, orientering eller lyd. (Nivå A)

Oppfylle 1.3.3 Forstå 1.3.3

Merknad: Mer informasjon om krav som gjelder farge, finnes under <u>retningslinje 1.4</u>.

Retningslinje 1.4. Mulig å skille fra hverandre: Gjør det enklere for brukerne å se og høre innhold, blant annet ved å skille forgrunnen fra bakgrunnen.

Forstå retningslinje 1.4

1.4.1 Bruk av farge: Farge blir ikke benyttet som det eneste visuelle virkemiddelet for å formidle informasjon, angi en handling, be om respons eller skille ut et visuelt element. (Nivå A)

Oppfylle 1.4.1 Forstå 1.4.1

Merknad: Dette suksesskriteriet handler spesifikt om fargepersepsjon. Andre former for persepsjon omtales under <u>retningslinje 1.3</u>, blant annet programmeringsmessig tilgang til koder for farger og annen visuell presentasjon.

1.4.2 Styring av lyd: Hvis lyd på en webside spilles av automatisk i mer enn 3 sekunder, finnes det enten en mekanisme for å stoppe lyden helt eller midlertidig, eller en mekanisme som kan regulere lydstyrken uavhengig av det generelle systemvolumet. (Nivå A)

Oppfylle 1.4.2 Forstå 1.4.2

Merknad: Fordi enhver form for innhold som ikke oppfyller dette suksesskriteriet, kan hindre brukeren i å bruke hele siden, må alt innhold på websiden overholde dette suksesskriteriet (uansett om det brukes til å oppfylle andre suksesskriterier).

Se Forutsetninger for overholdelse av krav, punkt 5: Ingen interferens.

1.4.3 Kontrast (minimum): Den visuelle presentasjonen av tekst og bilder av tekst har et kontrastforhold på minst 4.5:1, unntatt i følgende tilfeller: (Nivå AA)

Oppfylle 1.4.3 Forstå 1.4.3

- Stor tekst: Stor skriftstørrelse og bilder av stor skriftstørrelse har et kontrastforhold på minst 3:1.
- Uvesentlig: Tekst eller bilder av tekst som utgjør en del av en inaktiv brukergrensesnittkomponent, som er ren dekorasjon, som ikke er synlig(e) for noen, eller som utgjør en del av et bilde som inneholder annet vesentlig visuelt innhold, er ikke underlagt kontrastkrav.
- Logoer: Tekst som utgjør en del av en logo eller et varemerkenavn, er ikke underlagt kontrastkrav.

1.4.4 Endring av tekststørrelse: Med unntak av teksting og bilder av tekst kan tekst forstørres opp til 200 % uten bruk av kompenserende teknologi og uten at innhold eller funksjonalitet går tapt. (Nivå AA)

Oppfylle 1.4.4 Forstå 1.4.4

1.4.5 Bilder av tekst: Hvis teknologien som brukes kan håndtere den visuelle presentasjonen, brukes det tekst i stedet for bilder av tekst til å formidle informasjon, unntatt i følgende tilfeller: (Nivå AA)

Oppfylle 1.4.5 Forstå 1.4.5

- Kan tilpasses: Bildet av tekst kan visuelt tilpasses til brukerens krav.
- Nødvendig: En bestemt presentasjon av tekst er nødvendig for informasjonen som formidles.

Merknad: Logoer (tekst som utgjør en del av en logo eller et varemerkenavn) anses som nødvendige.

1.4.6 Kontrast (forbedret): Den visuelle presentasjonen av tekst og bilder av tekst har et kontrastforhold på minst 7:1, unntatt i følgende tilfeller: (Nivå AAA)

Oppfylle 1.4.6 Forstå 1.4.6

- **Stor tekst:** Stor skriftstørrelse og bilder av stor skriftstørrelse har et kontrastforhold på minst 4.5:1.
- Uvesentlig: Tekst eller bilder av tekst som utgjør en del av en inaktiv brukergrensesnittkomponent, som er ren dekorasjon, som ikke er synlig(e) for noen, eller som utgjør en del av et bilde som inneholder annet vesentlig visuelt innhold, er ikke underlagt kontrastkrav.
- **Logoer:** Tekst som utgjør en del av en logo eller et varemerkenavn, er ikke underlagt kontrastkrav.

1.4.7 Lav eller ingen bakgrunnslyd: For forhåndsinnspilt lydinnhold (bare lyd) som (1) primært inneholder tale i forgrunnen, (2) ikke er en lydbasert CAPTCHA-test eller lydbasert logo og (3) ikke er vokalisering med et primært musikalsk uttrykk, for eksempel sang eller rapping, gjelder minst ett av følgende punkter: (Nivå AAA)

Oppfylle 1.4.7 Forstå 1.4.7

- Ingen bakgrunn: Lydbildet inneholder ikke bakgrunnslyd.
- Slå av: Bakgrunnslyden kan slås av.
- 20 dB: Lydstyrken på bakgrunnslyden er minst 20 desibel lavere enn taleinnholdet i forgrunnen, med unntak av tilfeldige lyder som bare varer i 1–2 sekunder.

Merknad: Ifølge definisjonen av "desibel" vil bakgrunnslyd som oppfyller dette kravet, være ca. en fjerdedel av lydstyrken til taleinnholdet i forgrunnen.

1.4.8 Visuell presentasjon: For visuell presentasjon av tekstblokker finnes det en mekanisme for å oppnå følgende: (Nivå AAA)

1. Brukeren kan velge forgrunns- og bakgrunnsfarger.

Oppfylle 1.4.8 Forstå 1.4.8

- 2. Bredden er ikke mer enn 80 tegn (40 for kinesisk, japansk og koreansk).
- 3. Teksten er ikke blokkjustert (justert etter både høyre og venstre marg).
- 4. Linjeavstanden er minst 1,5 innenfor avsnitt, og avstanden mellom avsnitt er minst 1,5 ganger større enn linjeavstanden.
- 5. Tekst kan forstørres opptil 200 % uten bruk av kompenserende teknologi og uten at brukeren må rulle vannrett for å lese en tekstlinje når vinduet dekker hele skjermen.
- **1.4.9 Bilder av tekst (ingen unntak):** Bilder av tekst brukes bare som ren dekorasjon eller hvis en bestemt presentasjon av tekst er nødvendig for formidling av informasjonen. (Nivå AAA)

Oppfylle 1.4.9 Forstå 1.4.9

Merknad: Logoer (tekst som utgjør en del av en logo eller et varemerkenavn) anses som nødvendige.

Prinsipp 2: Mulig å betjene – Det må være mulig å betjene brukergrensesnittkomponenter og navigeringsfunksjoner.

Retningslinje 2.1. Tilgjengelig med tastatur: Gjør all funksjonaliteten tilgjengelig med tastatur.

Forstå retningslinje 2.1

2.1.1 Tastatur: All funksjonalitet i innholdet kan betjenes via et tastaturgrensesnitt uten at det er behov for tidsberegning av de enkelte tastetrykkene, unntatt hvis den underliggende funksjonen krever inndata som er avhengige av rekkefølgen på brukerens bevegelser, og ikke bare av sluttpunktene. (Nivå A)

Oppfylle 2.1.1 Forstå 2.1.1

Merknad 1: Dette unntaket gjelder den underliggende funksjonen, ikke inndatateknikken. Hvis teksten for eksempel skrives inn med håndskrift, krever inndatateknikken (håndskrift) inndata i en bestemt rekkefølge, men den underliggende funksjonen (tekstlige inndata) gjør det ikke.

Merknad 2: Dette er ikke et forbud mot og bør ikke hindre bruk av mus eller andre inndatametoder i tillegg til tastatur.

2.1.2 Ingen tastaturfelle: Hvis tastaturfokus kan flyttes til en av komponentene på siden ved hjelp av et tastaturgrensesnitt, kan fokus flyttes fra den aktuelle komponenten bare ved hjelp av tastaturgrensesnittet. Hvis det er behov for noe annet enn standard pil- eller tabulatortaster eller andre standardmetoder for navigering, får brukeren informasjon om hvilken metode som må benyttes for å flytte fokus. (Nivå A)

Oppfylle 2.1.2 Forstå 2.1.2

Merknad: Alt innhold på websiden må overholde dette suksesskriteriet(uansett om det brukes til å oppfylle andre suksesskriterier eller ikke) fordi enhver form for innhold som ikke oppfyller dette suksesskrieriet, kan hindre brukeren i å bruke hele siden. Se Forutsetninger for samsvar med krav, punkt 5: Ingen interferens.

2.1.3 Tastatur (ingen unntak): All <u>funksjonalitet</u> i innholdet kan betjenes via et tastaturgrensesnitt uten at det er behov for tidsberegning av de enkelte tastetrykkene. (Nivå AAA)

Oppfylle 2.1.3 Forstå 2.1.3 Retningslinje 2.2. Nok tid: Gi brukerne nok tid til å lese og bruke innhold.

Forstå retningslinje 2.2

2.2.1 Justerbar hastighet: For hver tidsbegrensning som er angitt av innholdet, gjelder minst ett av følgende punkter: (Nivå A)

- Oppfylle 2.2.1 Forstå 2.2.1
- Slå av: Brukeren kan slå av tidsbegrensningen før den gjør seg gjeldende, eller
- Justere: Brukeren kan justere tidsbegrensningen f\u00far den gj\u00far seg gjeldende, ved hjelp av en skala som er minst ti ganger varigheten av standardinnstillingen, eller
- **Forlenge:** Brukeren varsles før tiden utløper, og får minst 20 sekunder til å forlenge tidsbegrensningen ved hjelp av en enkel handling (for eksempel "trykk på mellomromstasten"), og brukeren kan forlenge tidsbegrensningen minst ti ganger, eller
- Unntak i sanntid: Tidsbegrensningen er en nødvendig del av en hendelse i sanntid (for eksempel en auksjon), og det finnes ikke noe alternativ til tidsbegrensningen, eller
- **Nødvendig unntak:** Tidsbegrensningen er nødvendig, og en forlengelse vil gjøre handlingen ugyldig, eller
- 20-timers unntak: Tidsbegrensningen varer lenger enn 20 timer.

Merknad: Dette suksesskriteriet bidrar til å sikre at brukerne kan utføre oppgaver uten at det oppstår uforutsette endringer i innhold eller kontekst som er forårsaket av en tidsbegrensning. Dette suksesskriteriet bør ses i sammenheng med suksesskriterium 3.2.1, som setter begrensninger på endringer i innhold eller kontekst forårsaket av brukerhandlinger.

2.2.2 Pause, stopp, skjul: For bevegelse, <u>blinking</u>, rulling eller automatisk oppdatering av informasjon gjelder begge de følgende punkter: (Nivå A)

- Oppfylle 2.2.2 Forstå 2.2.2
- Bevegelse, blinking, rulling: Ved enhver form for bevegelse, blinking eller rulling av informasjon som (1) starter automatisk, (2) varer i mer enn 5 sekunder, og (3) presenteres samtidig med annet innhold, finnes det en mekanisme som brukeren kan benytte til å sette den på pause, stoppe eller skjule den, med mindre bevegelsen, blinkingen eller rullingen er del av en handling der den er nødvendig.
- Automatisk oppdatering: Ved enhver form for automatisk oppdatering av informasjon som (1) starter automatisk og (2) presenteres samtidig med annet innhold, finnes det en mekanisme som brukeren kan benytte til å sette den på pause, stoppe eller skjule den, eller til å styre oppdateringsfrekvensen, med mindre den automatiske oppdateringen er del av en handling der den er nødvendig.

Merknad 1: Informasjon om krav som gjelder flimrende eller blinkende innhold,omtales i <u>retningslinje 2.3</u>.

Merknad 2: Alt innhold på websiden må overholde dette suksesskriteriet (uansett om det brukes til å oppfylle andre suksesskriterier eller ikke) fordi enhver form for innhold som ikke oppfyller dette suksesskriteriet, kan hindre brukeren i å bruke hele siden. Se Forutsetninger for overholdelse av krav, punkt 5: Ingen interferens.

Merknad 3: Innhold som oppdateres regelmessig av programvare, eller som spilles av direkte til brukeragenten, behøver ikke å kunne lagre eller presentere informasjon som genereres eller mottas fra pausen begynner til presentasjonen gjenopptas fordi dette ikke alltid er teknisk mulig og fordi det i mange situasjoner ville vært misvisende.

Merknad 4: En animasjon som inngår i forhåndsinnlasting eller lignende, kan anses som nødvendig hvis det ikke kan forekomme interaksjon for noen brukere i denne fasen, og hvis mangel på en fremdriftsindikator kunne forvirre brukerne og skape inntrykk av at innholdet er enten frosset eller ødelagt.

2.2.3 Ingen tidsberegning: Tidsberegning er ikke en <u>nødvendig</u> del av hendelsen eller aktiviteten som presenteres i innholdet, med unntak av ikke-interaktive synkroniserte medier og hendelser i sanntid. (Nivå AAA)

Oppfylle 2.2.3 Forstå

2.2.4 Avbrytelser: Avbrytelser kan utsettes eller undertrykkes av brukeren, med unntak av avbrytelser som skyldes en nødsituasjon. (Nivå AAA)

Oppfylle 2.2.4 Forstå 2.2.4

2.2.5 Ny godkjenning: Når en godkjent økt utløper, kan brukeren godkjenne den på nytt og fortsette aktiviteten uten tap av data. (Nivå AAA)

Oppfylle 2.2.5 Forstå 2.2.5

Retningslinje 2.3. Anfall:Ikke utform innhold på en måte som er kjent for å forårsake (epileptiske) anfall.

Forstå retningslinje 2.3

2.3.1 Terskelverdi på maksimalt tre glimt: Websider har ikke innhold som glimter mer enn tre ganger i løpet av ett sekund, eller glimt er innenfor terskelverdiene for generelle glimt og røde glimt. (Nivå A)

Oppfylle 2.3.1 Forstå 2.3.1

Merknad: Fordi enhver form for innhold som ikke oppfyller dette suksesskriteriet kan hindre brukeren i å bruke hele siden, må alt innhold på websiden overholde dette suksesskriteriet (uansett om det brukes til å oppfylle andre suksesskriterier).

Se Forutsetninger for samsvar med punkt 5: Ingen interferens.

2.3.2 Tre glimt: Websider har ikke innhold som glimter mer enn tre ganger i løpet av ett sekund. (Nivå AAA)

Oppfylle 2.3.2 Forstå 2.3.2

Retningslinje 2.4. Navigerbar: Gjør det mulig for brukerne å navigere, finne innhold og vite hvor de befinner seg.

Forstå retningslinje 2.4

2.4.1 Hoppe over blokker: Det finnes en mekanisme for å omgå blokker med innhold som gjentas på flere websider. (Nivå A)

Oppfylle 2.4.1 Forstå 2.4.1

2.4.2 Sidetitler: Websider har titler som beskriver den aktuelle sidens emne eller formål. (Nivå A)

Oppfylle 2.4.2 Forstå 2.4.2

2.4.3 Fokusrekkefølge: Hvis en webside kan navigeres sekvensielt og navigeringssekvensen påvirker betydning eller betjening, får fokuserbare komponenter fokus i en rekkefølge som ivaretar betydningen og betjeningen. (Nivå A)

Oppfylle 2.4.3 Forstå 2.4.3

2.4.4 Formål med lenke (i kontekst): Formålet med hver lenke kan fastslås ut fra bare selve lenken eller ut fra lenketeksten kombinert med programmeringsmessig

Oppfylle 2.4.4 Forstå 2.4.4 bestemt lenkekontekst. Unntaket er hvis formålet med lenken ville vært flertydig for alle brukere. (Nivå A)

2.4.5 Flere måter: Det finnes mer enn én måte å finne frem til en webside på innenfor et sett av websider. Unntaket er hvis websiden utgjør resultatet av, eller et trinn i, en prosess. (Nivå AA)

Oppfylle 2.4.5 Forstå 2.4.5

2.4.6 Overskrifter og ledetekster: Overskrifter og <u>ledetekster</u> beskriver emne eller formål. (Nivå AA)

Oppfylle 2.4.6 Forstå 2.4.6

2.4.7 Synlig fokus:Tastaturbetjente brukergrensesnitt har en betjeningsmodus der fokusindikatoren for tastaturet er synlig. (Nivå AA)

Oppfylle 2.4.7 Forstå 2.4.7

2.4.8 Plassering: Det gis informasjon om hvor brukeren befinner seg innenfor et sett av websider. (Nivå AAA)

Oppfylle 2.4.8 Forstå 2.4.8

2.4.9 Formål med lenke (bare lenke): Det finnes en <u>mekanisme</u> som gjør det mulig å identifisere formålet med en lenke ut fra bare selve lenketeksten. Unntaket er hvis formålet med lenken ville vært flertydig for alle brukere. (Nivå AAA)

Oppfylle 2.4.9 Forstå 2.4.9

2.4.10 Deloverskrifter: Deloverskrifter brukes til å organisere innholdet. (Nivå AAA) *Merknad 1:* "Overskrift" brukes i generell betydning og omfatter både titler og andre måter å sette inn overskrifter til ulike typer innhold på.

Oppfylle 2.4.10 Forstå 2.4.10

Merknad 2: Dette suksesskriteriet omfatter tekst, ikke brukergrensesnittkomponenter. Brukergrensesnittkomponenter omtales under suksesskriterium 4.1.2.

Prinsipp 3: Forståelig – Det må være mulig å forstå informasjon og betjening av brukergrensesnitt.

Retningslinje 3.1. Leselig: Gjør innholdet leselig og forståelig.

Forstå retningslinje 3.1

3.1.1 Språk på siden: Standard <u>naturlig språk</u> på hver <u>webside</u> kan <u>bestemmes</u> programmeringsmessig. (Nivå A)

Oppfylle 3.1.1 Forstå 3.1.1

3.1.2 Språk på deler av innhold: Naturlig språk i de enkelte avsnittene eller setningene som innholdet består av, kan bestemmes programmeringsmessig. Unntaket er egennavn, tekniske termer, ord av ubestemmelig språklig opphav samt ord eller uttrykk som har blitt en del av språket i den omkringliggende teksten. (Nivå AA)

Oppfylle 3.1.2 Forstå 3.1.2

3.1.3 Uvanlige ord: Det finnes en mekanisme som gjør det mulig å identifisere spesifikke definisjoner av ord eller uttrykk som brukes på en uvanlig eller begrenset måte, blant annet idiomer og fagspråk. (Nivå AAA)

Oppfylle 3.1.3 Forstå 3.1.3

3.1.4 Forkortelser: Det finnes en <u>mekanisme</u> for å identifisere den fullstendige formen eller betydningen av forkortelser. (Nivå AAA)

Oppfylle 3.1.4 Forstå 3.1.4

3.1.5 Leseferdighet: Når en tekst krever leseferdigheter på et nivå som er høyere enn det som forventes etter norsk ungdomsskole, etter at egennavn og titler er fjernet, finnes det supplerende innhold eller en versjon som ikke krever leseferdigheter på et nivå som er høyere enn det som forventes etter norsk ungdomsskole. (Nivå AAA)

Oppfylle 3.1.5 Forstå 3.1.5

3.1.6 Uttale: Det finnes en <u>mekanisme</u> for å identifisere den nøyaktige uttalen av ord hvis betydningen av ordene i kontekst er flertydig dersom uttalen ikke er kjent. (Nivå AAA)

Oppfylle 3.1.6 Forstå 3.1.6

Retningslinje 3.2. Forutsigbar: Sørg for at websider presenteres og fungerer på forutsigbare måter.

Forstå retningslinje 3.2

3.2.1 Fokus: Når en komponent kommer i fokus, medfører det ikke kontekstendring. (Nivå A)

Oppfylle 3.2.1 Forstå 3.2.1

3.2.2 Inndata: Endring av innstillingene til en <u>brukergrensesnittkomponent</u> medfører ikke automatisk <u>kontekstendring</u> med mindre brukeren er blitt varslet om det før bruk av komponenten. (Nivå A)

Oppfylle 3.2.2 Forstå 3.2.2

3.2.3 Konsekvent navigering: Navigeringsmekanismer som gjentas på flere websider innenfor et sett av websider, opptrer i samme relative rekkefølge hver gang de gjentas, med mindre brukeren selv foretar en endring. (Nivå AA)

Oppfylle 3.2.3 Forstå

3.2.4 Konsekvent identifikasjon: Komponenter som har <u>samme funksjonalitet</u> innenfor en samling av websider, identifiseres på en konsekvent måte. (Nivå AA)

Oppfylle 3.2.4 Forstå
3.2.4

3.2.5 Endring på anmodning: Kontekstendringer foretas bare på anmodning fra en bruker. Eventuelt finnes det en mekanisme for å slå av slike endringer. (Nivå AAA)

Oppfylle 3.2.5 Forstå 3.2.5

Retningslinje 3.3. Inndatahjelp: Hjelp brukere med å unngå feil og å rette opp feil.

Forstå retningslinje 3.3

3.3.1 Identifikasjon av feil: Hvis en <u>inndatafeil</u> oppdages automatisk, identifiseres elementet som feilen berører, og brukeren får en tekstbeskrivelse av feilen. (Nivå A)

Oppfylle 3.3.1 Forstå
3.3.1

3.3.2 Ledetekster eller instruksjoner: Det vises <u>ledetekster</u> eller instruksjoner når innholdet krever inndata fra brukeren. (Nivå A)

Oppfylle 3.3.2 Forstå 3.3.2

3.3.3 Forslag ved feil: Hvis en <u>inndatafeil</u> oppdages automatisk og det finnes forslag til hvordan den kan rettes, presenteres forslagene for brukeren, med mindre

Oppfylle 3.3.3 Forstå
3.3.3

dette innebærer risiko for sikkerheten eller formålet med innholdet. (Nivå AA)

3.3.4 Forhindring av feil (juridiske feil, økonomiske feil, datafeil): For websider som medfører juridiske forpliktelser eller krever økonomiske transaksjoner fra brukeren, som endrer eller sletter brukerstyrte data i datalagringssystemer, eller som sender svar på tester utført av brukeren, gjelder minst ett av følgende punkter: (Nivå AA)

Oppfylle 3.3.4 Forstå 3.3.4

- 1. Reverserbarhet: Sendeprosesser kan reverseres.
- 2. **Kontroll:** Det kontrolleres om data som angis av brukeren, inneholder inndatafeil, og brukeren gis mulighet til å rette opp eventuelle feil.
- 3. **Bekreftelse:** Det finnes en <u>mekanisme</u> for gjennomgang, bekreftelse og oppretting av informasjon før den sendes.
- 3.3.5 Hjelp: Det finnes kontekstavhengig hjelp. (Nivå AAA)
- **3.3.6 Forhindring av feil (alle):** For <u>websider</u> som krever at brukeren sender informasjon, gjelder minst ett av følgende punkter: (Nivå AAA)
 - 1. Reverserbarhet: Sendeprosesser kan reverseres.
 - 2. **Kontroll:** Det kontrolleres om data som angis av brukeren, inneholder inndatafeil, og brukeren gis mulighet til å rette opp eventuelle feil.
 - 3. **Bekreftelse:** Det finnes en mekanisme for gjennomgang, bekreftelse og oppretting av informasjon før den sendes.

Oppfylle 3.3.5 Forstå 3.3.5

Oppfylle 3.3.6 Forstå 3.3.6

Prinsipp 4: Robust – Innholdet må være robust nok til at det kan tolkes på en pålitelig måte av brukeragenter, inkludert kompenserende teknologi.

Retningslinje 4.1. Kompatibel: Sørg for best mulig kompatibilitet med aktuelle og fremtidige brukeragenter, inkludert kompenserende teknologi.

Forstå retningslinje 4.1

4.1.1 Parsing (oppdeling): I innhold som implementeres ved hjelp av oppmerkingsspråk, har elementene fullstendige start- og sluttkoder, elementene er nøstet i henhold til spesifikasjonene, elementene inneholder ikke dupliserte attributter, og eventuelle ID-er er unike. Unntaket er hvis spesifikasjonene tillater disse funksjonene. (Nivå A)

Oppfylle 4.1.1 Forstå 4.1.1

Merknad: Start- og sluttmarkører som mangler et nødvendig tegn, for eksempel avsluttende hakeparentes, eller som har feil angivelse av anførselstegn for attributtverdier, er ikke fullstendige.

4.1.2 Navn, rolle, verdi: For alle <u>brukergrensesnittkomponenter</u> (blant annet skjemaelementer, lenker og komponenter som genereres ved hjelp av skript), kan navn og rolle bestemmes programmeringsmessig. Tilstander, egenskaper og verdier som kan angis av brukeren, kan angis programmeringsmessig, og informasjon om endringer i disse elementene er tilgjengelig for <u>brukeragenter</u>, inkludert kompenserende teknologi. (Nivå A)

Oppfylle 4.1.2 Forstå

4.1.2

Merknad: Dette suksesskriteriet er primært beregnet på produsenter av webinnhold som utvikler eller lager skript til egne brukergrensesnittkomponenter. Standard

HTML-kontrollelementer oppfyller for eksempel allerede dette suksesskriteriet når de brukes i henhold til spesifikasjonen.

Samsvar med krav

Denne delen er normativ.

Denne delen inneholder krav til samsvar med WCAG 2.0. Den inneholder også informasjon om hvordan en erklæring om samsvar med krav kan lages. En slik erklæring er ikke obligatorisk. Her finnes også en forklaring av hva det innebærer å støtte tilgjengelighet, fordi det bare er bruk av teknologi som støtter tilgjengelighe som gjør det mulig å oppnå samsvar med krav. Under <u>Understanding Conformance</u> (forstå samsvar med krav) finnes en utdypende forklaring av hva det vil si å støtte tilgjengelighet.

Forutsetninger for samsvar med krav

For at en webside skal overholde kravene i WCAG 2.0, må samtlige av forutsetningene nedenfor være oppfylt.

- 1. Nivå for samsvar med krav: Kravene på ett av følgende nivåer skal være fullstendig oppfylt:
 - **Nivå A:** For å oppnå samsvar med krav på nivå A (laveste nivå) må <u>websiden oppfylle</u> alle suksesskriteriene på nivå A, eller det må gis tilgang til en alternativ versjon som er i samsvar med kravene.
 - Nivå AA: For å oppnå samsvar med krav på nivå AA må websiden oppfylle samtlige suksesskriterier på
 nivå A og nivå AA, eller det må gis tilgang til en alternativ versjon som er i samsvar med kravene på nivå
 AA.
 - Nivå AAA: For å oppnå samsvar med krav på nivå AAA må websiden oppfylle samtlige suksesskriterier på
 nivå A, nivå AA og nivå AAA, eller det må gis tilgang til en alternativ versjon som er i samsvar med kravene
 på nivå AAA.

Merknad 1: Selv om samsvar med krav bare kan oppnås på de angitte nivåene, oppfordres produsenter av webinnhold til å rapportere (i sin erklæring) eventuelle fremskritt de gjør i retning av å oppfylle suksesskriterier på høyere nivåer enn det de allerede har oppnådd.

Merknad 2: Det anbefales ikke å kreve samsvar med krav på nivå AAA for hele nettsteder, siden det for enkelte typer innhold ikke er mulig å oppfylle alle suksesskriteriene på nivå AAA.

2. Hele websider: Samsvar med krav (og nivå for samsvar med krav) gjelder bare for hele websider, og kan ikke oppnås hvis deler av websiden ikke er i samsvar med kravene.

Merknad 1: Når det skal fastslås om det er samsvar med krav, anses alternativer til deler av sideinnholdet som deler av siden dersom de er tilgjengelige direkte fra siden, for eksempel en lang beskrivelse eller en alternativ videopresentasjon.

Merknad 2: Produsenter av websider som ikke kan oppnå samsvar med kravene på grunn av innhold som er utenfor produsentens kontroll, kan vurdere en <u>erklæring om delvis samsvar med krav</u>.

3. Fullstendige prosesser: Når en <u>webside</u> inngår i en serie med websider som presenterer en <u>prosess</u> (dvs. en sekvens av trinn som må utføres for å fullføre aktiviteten), må alle websider i prosessen være i samsvar med kravene på det angitte nivået eller høyere. (Det anses ikke at det er oppnådd samsvar med kravene på det angitte nivå, hvis en side i prosessen ikke er i samsvar med kravene på det aktuelle nivået eller høyere.)

Eksempel: En nettbutikk inneholder en serie med sider som brukes til å velge og å kjøpe produkter. Alle sidene i serien fra start til slutt (betaling) må være i samsvar med kravene for at de enkelte sidene i prosessen skal kunne sies å være i samsvar med kravene.

- **4. Bare bruk av teknologi som støtter tilgjengelighet:** Teknologi man <u>er avhengig av</u> for å oppfylle suksesskriteriene, brukes bare som en måte som støtter tilgjengelighet. Eventuell informasjon eller funksjonalitet som leveres på en måte som ikke støtter tilgjengelighet, er i tillegg tilgjengelig på en måte som støtter tilgjengelighet. (Se <u>Understanding accessibility support</u> (forstå støtte for tilgjengelighet).)
- **5. Ingen interferens:** Hvis teknologi brukes på en måte som ikke støtter tilgjengelighet, eller hvis den brukes på en måte som ikke er i samsvar med kravene, hindrer den ikke andre brukere i å få tilgang til resten av siden.

Dessuten er websiden som helhet fortsatt i samsvar med kravene i følgende tilfeller:

- 1. når teknologi som brukeren ikke er avhengig av, slås på i en brukeragent
- 2. når teknologi som brukeren ikke er avhengig av, slås av i en brukeragent
- 3. når teknologi som brukeren ikke er avhengig av, ikke støttes av en brukeragent

I tillegg gjelder følgende suksesskriterier for alt innhold på siden, inkludert innhold som man ellers ikke er avhengig av for å være i samsvar med kravene, fordi manglende samsvar kan hindre bruk av websiden:

- 1.4.2 Styring av lyd
- 2.1.2 Ingen tastaturfelle
- 2.3.1 Terskelverdi på maks. tre glimt
- 2.2.2 Pause, stopp, skjul

Merknad: Hvis det ikke er mulig for en webside å være i samsvar med kravene (for eksempel en webside som brukes til å teste samsvar med krav, eller en eksempelside), kan den ikke regnes blant websidene som er i samsvar med kravene, eller inkluderes i en erklæring om samsvar med krav.

Mer informasjon finnes på Understanding Conformance Requirements (forstå forutsetninger for samsvar med krav).

Erklæring om samsvar med krav (ikke obligatorisk)

Samsvar med krav defineres bare for websider. Det er imidlertid mulig å utarbeide en erklæring om overholdelse av krav for én side, en serie med sider eller flere websider som hører sammen.

Obligatoriske elementer i en erklæring om samsvar med krav

Det er **ikke obligatorisk** å utarbeide en erklæring om samsvar med krav. Produsenter av webinnhold kan oppnå samsvar med kravene i WCAG 2.0 uten å utarbeide en erklæring. Hvis det utarbeides en erklæring om samsvar med krav, **må** den imidlertid inneholde følgende informasjon:

- 1. **Dato** for erklæringen.
- Retningslinjenes tittel, versjon og URI: "Retningslinjer for tilgjengelig webinnhold (WCAG 2.0) på http://www.w3.org/TR/2008/REC-WCAG20-20081211/".
- 3. Nivå for samsvar med krav som er oppnådd: (nivå A, AA eller AAA).
- 4. **En kortfattet beskrivelse av websidene**, for eksempel en liste over URI-ene som erklæringen gjelder, inkludert om erklæringen også dekker eventuelle underdomener.
 - *Merknad 1:* Websidene kan beskrives i form av en liste eller et uttrykk som beskriver alle URI-ene som erklæringen gjelder.
 - *Merknad 2:* Nettbaserte produkter som ikke blir tilknyttet en URI før de installeres på kundens nettsted, kan dekkes av en erklæring om at produktet samsvarer med kravene når det installeres.
- 5. En liste over teknologi for webinnhold som man er avhengig av.

Merknad: Hvis det brukes en logo som angir samsvar med krav, utgjør den en erklæring, og den må suppleres med de obligatoriske elementene som er angitt på listen ovenfor.

Ikke-obligatoriske elementer i en erklæring om samsvar med krav

I tillegg til de obligatoriske elementene i erklæringen om samsvar med krav kan det tas med mer informasjon som kan være til hjelp for brukerne. Anbefalt tilleggsinformasjon omfatter:

- En liste over suksesskriterier på høyere nivå enn det som websiden hevdes å være i samsvar med. Denne informasjonen bør gis i en form som brukere kan benytte, helst maskinlesbare metadata.
- En liste over teknologi "som brukes, men som man ikke er avhengig av."
- En liste over brukeragenter, blant annet kompenserende teknologi, som ble brukt til å teste innholdet.
- Informasjon om eventuelle ekstra tiltak som er iverksatt for å forbedre sikkerheten, og som er mer omfattende enn suksesskriteriene.
- En maskinlesbar metadataversjon av listen over teknologi man er avhengig av.
- En maskinlesbar metadataversjon av erklæringen om samsvar.

Merknad 1: Se <u>Understanding Conformance Claims</u> (forstå erklæringer om samsvar med krav) for mer informasjon om og eksempler på erklæringer om samsvar.

Merknad 2: Se <u>Understanding Metadata</u> (forstå metadata) for mer informasjon om bruk av metadata i erklæringer om samsvar.

Erklæring om delvis samsvar – innhold fra tredjepart

Noen ganger legges det til innhold på websider på et senere tidspunkt. Det kan for eksempel være et epostprogram, en blogg, en artikkel der brukere kan legge inn kommentarer, eller programmer som støtter innhold
som brukerne legger til. Et annet eksempel er en side, for eksempel en portal eller en nyhetsside, som består av
innhold fra flere bidragsytere, eller sider der innhold fra andre kilder, for eksempel dynamiske annonser, automatisk
settes inn over tid.

Når innhold blir lagt inn for første gang, er det ikke mulig å vite hvilket ukontrollert innhold som vil bli lagt inn senere. Det er viktig å være oppmerksom på at ukontrollert innhold også kan påvirke tilgjengeligheten til det kontrollerte innholdet. Det finnes to muligheter:

1. Samsvar kan fastslås basert på best mulig kunnskap. Hvis en side av denne typen overvåkes og repareres (innhold som ikke er i samsvar med kravene, fjernes eller endres slik at det blir i samsvar med kravene) innen to arbeidsdager, kan samsvar fastslås, eller det kan utarbeides en erklæring om samsvar. Dette skyldes at siden er i samsvar med kravene, med unntak av feil i innhold som leveres av eksterne kilder, og som rettes opp eller fjernes når de oppdages. Det kan ikke utarbeides en erklæring om samsvar hvis det ikke er mulig å overvåke eller korrigere innhold som ikke er i samsvar med kravene.

ELLER

- 2. Det kan utarbeides en "erklæring om delvis samsvar" som angir at siden ikke er i samsvar med kravene, men at den kunne ha vært det hvis bestemte deler hadde blitt fjernet. En slik erklæring ville vært som følger: "Denne siden er ikke i samsvar med kravene, men ville vært i samsvar med WCAG 2.0 på nivå X hvis følgende deler fra ukontrollerte kilder hadde blitt fjernet:". I tillegg ville følgende gjelde for ukontrollert innhold som beskrives i erklæringen om delvis samsvar:
 - a. Det dreier seg ikke om innhold som produsenten har kontroll over.
 - b. Det beskrives på en måte som brukere kan identifisere (det kan for eksempel ikke beskrives som "alle deler vi ikke har kontroll over", med mindre disse delene er tydelig merket).

Erklæring om delvis samsvar – språk

Det kan utarbeides en "erklæring om delvis samsvar på grunn av språk" når siden ikke er i samsvar med kravene, men ville vært det hvis det hadde vært mulig å <u>støtte tilgjengelighet</u> på det naturlige språket (språkene) som brukes på websiden. En slik erklæring ville vært som følger: "Denne siden er ikke i samsvar med kravene, men ville vært i samsvar med WCAG 2.0 på nivå X hvis det hadde vært mulig å støtte tilgjengelighet på følgende språk:".

Tillegg A: Ordliste

Denne delen er normativ.

alternativ til tidsbaserte medier (alternative for time-based media)

dokument som inneholder tekstlige beskrivelser av tidsbasert visuell og auditiv informasjon i riktig rekkefølge, og som gir mulighet for å formidle resultatet av all interaksjon med det tidsbaserte mediet

Merknad: Et manus som ligger til grunn for produksjon av synkronisert medieinnhold, er bare i samsvar med denne definisjonen hvis det i etterkant er redigert slik at det nøyaktig tilsvarer det endelige innholdet.

alternativ versjon som samsvarer med kravene (conforming alternate version)

versjon som

- 1. overholder kravene på angitt nivå, og
- 2. innholder samme informasjon og funksjonalitet på samme språk, og
- 3. er like oppdatert som innholdet som ikke overholder kravene, og

- 4. der minst ett av følgende punkter er sant:
 - a. versjonen som overholder kravene, er tilgjengelig fra websiden som ikke overholder kravene, via en mekanisme som støtter tilgjengelighet, eller;
 - b. versjonen som ikke overholder kravene, kan bare nås fra versjonen som overholder kravene; eller
 - c. versjonen som ikke overholder kravene, kan bare nås fra en side som overholder kravene, og som også inneholder en mekanisme som gir tilgang til versjonen som overholder kravene.

Merknad 1: I denne definisjonen betyr "kan bare nås fra" at det finnes en mekanisme, for eksempel betinget omdirigering, som hindrer brukeren i å "få tilgang til" (laste inn) siden som ikke samsvarer med kravene, med mindre brukeren kommer direkte fra versjonen som samsvarer med kravene.

Merknad 2: Den alternative versjonen behøver ikke tilsvare originalen side for side (den alternative versjonen som samsvarer med kravene, kan for eksempel bestå av flere sider).

Merknad 3: Der det finnes versjoner på flere språk, kreves det alternative versjoner som samsvarer med kravene, for hvert språk.

Merknad 4: Det kan lages alternative versjoner for å imøtekomme ulike teknologimiljøer eller brukergrupper. Hver versjon må i størst mulig grad samsvare med kravene. En slik versjon må fullt ut oppfylle <u>krav 1</u> i forutsetningene for samsvar med krav.

Merknad 5: Den alternative versjonen som samsvarer med kravene, behøver ikke å befinne seg innenfor samme område eller nettsted, så lenge den er like fritt tilgjengelig som versjonen som ikke samsvarer med kravene.

Merknad 6: Alternative versjoner må ikke forveksles med <u>supplerende innhold</u>, som støtter den opprinnelige siden og fremmer forståelsen av denne.

Merknad 7: Det er akseptabelt å lage en versjon som samsvarer med kravene, ved å angi brukerinnstillinger innenfor innholdet, så lenge metoden som brukes til å angi innstillingene, støtter tilgjengelighet.

Se <u>Understanding Conforming Alternate Versions</u> (forstå alternative versjoner som samsvarer med kravene).

ASCII-grafikk (ASCII art)

bilde som er laget ved hjelp av tegn (vanligvis de 95 ASCII-tegnene som kan skrives ut)

avhengig av (teknologier man er) (relied upon(technolgies that are))

innholdet ville ikke samsvare med kravene hvis gjeldende teknologi slås av eller ikke støttes

bare lyd (audio-only)

en tidsbasert presentasjon som bare inneholder lyd (ingen video og ingen interaksjon)

bare video (video-only)

en tidsbasert presentasjon som bare inneholder video (ingen lyd og ingen interaksjon)

bilde av tekst (image of text)

tekst som presenteres på en måte som ikke er tekstlig (for eksempel som et bilde), for å oppnå en spesiell visuell effekt

Merknad: Dette omfatter ikke tekst som er del av et bilde som inneholder annet vesentlig visuelt innhold.

Eksempel: Navnet eller navneskiltet til en person på et fotografi.

blinking (blinking)

veksling mellom to visuelle tilstander for å vekke oppmerksomhet

Merknad: Se også glimt. Hvis det blinkende elementet er stort nok og blinker klart nok med riktig frekvens, kan det også klassifiseres som et glimt.

brukeragent (user agent)

enhver form for programvare som henter og presenterer webinnhold for brukere

Eksempel: Nettlesere, medieavspillere, tilleggsprogrammer og andre programmer (inkludert kompenserende teknologi) som bidrar med henting av, presentasjon av og interaksjon med webinnhold

brukergrensesnittkomponent (user interface component)

en del av innholdet som brukerne oppfatter som ett enkelt kontrollelement med en bestemt funksjon

Merknad 1: Flere brukergrensesnittkomponenter kan implementeres som ett enkelt programelement. Her er ikke komponentene knyttet til programmeringsteknikker, men til hva brukerne oppfatter som adskilte kontrollelementer.

Merknad 2: Brukergrensesnittkomponenter omfatter både skjemaelementer og komponenter som genereres ved hjelp av skript.

Eksempel: Et program har et "kontrollelement" som brukes til å navigere gjennom innhold linje for linje, side for side eller ved direkte tilgang. Siden hvert av elementene må ha et navn og kunne angis individuelt, er hvert av dem en "brukergrensesnittkomponent".

brukerstyrt (user-controllable)

data som brukere skal ha tilgang til

Merknad: Dette gjelder ikke for eksempel Internett-logger og data fra overvåking av søkemotorer.

Eksempel: Navn- og adressefelt som er tilknyttet en brukerkonto.

brukes på en uvanlig eller begrenset måte (used in an unusual or restricted way)

ord som brukes på en måte som krever at brukerne må vite nøyaktig hvilken definisjon de skal legge til grunn for å forstå innholdet riktig

Eksempel: Ordet "AJAX" kan henvise både til et rengjøringsmiddel og til en webteknologi som er basert på JavaScript, men ut fra konteksten forstår vi hvilken definisjon som er riktig. På den annen side betyr ordet "tekst" noe helt spesielt i WCAG 2.0, og derfor er det tatt med en definisjon av "tekst" i ordlisten.

CAPTCHA

engelsk initialord for "Completely Automated Public Turing test to tell Computers and Humans Apart".

Merknad 1: I en CAPTCHA-test blir brukeren ofte bedt om å taste inn tekst fra et forvrengt bilde eller en lydfil.

Merknad 2: En Turing-test er et hvilket som helst testsystem som er utviklet for å skille mennesker fra datamaskiner. Testen er oppkalt etter den berømte informatikeren Alan Turing. Termen ble innført av forskere ved Carnegie Mellon University. [CAPTCHA]

dekorasjon (pure decoration)

innhold som bare har et estetisk formål, som ikke inneholder informasjon eller funksjonalitet

Merknad: Tekst er ren dekorasjon hvis ordene kan byttes om eller skiftes ut uten at formålet endres.

Eksempel: Forsiden på en ordbok som har tilfeldige ord med nedtonet skrift i bakgrunnen.

del (section)

selvstendig mengde skriftlig innhold som omhandler ett eller flere relaterte emner eller tanker

Merknad: En del kan bestå av ett eller flere avsnitt og omfatte grafikk, tabeller, lister og underinndelinger.

direkte (live)

informasjon som tas opp fra en virkelig hendelse og sendes til mottakeren uten annen forsinkelse enn overføringsforsinkelsen

Merknad 1: Overføringsforsinkelse er en kort (vanligvis automatisk) forsinkelse, som for eksempel brukes for å gi den som overfører, mulighet til å organisere eller sensurere lyd- eller videoinnholdet, men ikke nok tid til vesentlig redigering.

Merknad 2: Informasjon som er fullstendig datagenerert, anses ikke som direkte.

fagspråk (slik det brukes i dette dokumentet) (jargon)

ord som brukes på en bestemt måte av personer innenfor et bestemt fagområde

Eksempel: Ordet "StickyKeys" er fagspråk innenfor fagområdet for kompenserende teknologi / tilgjengelighet.

flertydig for alle brukere (ambiguous to users in general)

formålet kan verken fastslås ut fra selve lenken, eller informasjonen på websiden som vises samtidig med lenken. Dvs. at også lesere uten funksjonsnedsettelser må klikke på lenken for å finne ut hva den fører til

Eksempel: Ordet "guava" i følgende setning er en lenke: "Guava er en viktig eksportvare.". Lenken kan føre brukeren til en definisjon av guava, et diagram som viser mengden guava som eksporteres, eller et bilde av personer som høster guava. Uten å aktivere lenken kan ingen vite hva lenken gjør, og en person med nedsatt funksjonsevne er dermed ikke vanskeligere stilt enn andre.

forhåndsinnspilt (prerecorded)

informasjon som ikke er direkte.

forkortelse (abbreviation)

forkortet form av ord, uttrykk eller navn der den forkortede formen er ikke er blitt en del av språket

Merknad 1: Dette omfatter initialord og akronymer:

1. **Initialord** er forkortede former av navn eller uttrykk bestående av forbokstavene eller de første stavelsene i det aktuelle navnet eller uttrykket.

Merknad 1: Defineres ikke på alle språk.

Eksempel: DNT er et initialord som består av forbokstavene i Den Norske Turistforening.

2. **Akronymer** er forkortede former bestående av forbokstaver eller deler av andre ord (i et navn eller et uttrykk) som kan uttales som et ord.

Eksempel: Bufdir er et akronym som består av forbokstavene og deler av ordene i Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

Merknad 2: Enkelte firmaer har tatt i bruk tidligere initialord som firmanavn. I disse tilfellene er det bokstavene (for eksempel Elkem) som utgjør det nye firmanavnet, og ordet regnes ikke lenger som en forkortelse.

formål med lenke (link purpose)

resultatet som oppnås ved å aktivere en hyperlenke

funksjonalitet (functionality)

prosesser og resultater som kan oppnås gjennom brukerhandlinger

glimt (flash)

motsatte parvise skift i <u>relativ lysstyrke</u> som kan forårsake (epileptiske) anfall hos enkelte personer hvis glimtene er kraftige nok og har rett frekvens

Merknad 1: Se terskelverdier for generelle glimt og røde glimt for informasjon om hvilke typer glimt som ikke er tillatt.

Merknad 2: Se også blinking.

hendelse i sanntid (real-time event)

hendelse som a) foregår samtidig med at den vises, og b) ikke utelukkende er generert av innholdet

Eksempel 1: En nettsending av en direkteopptreden (foregår og vises samtidig, og er ikke forhåndsinnspilt).

Eksempel 2: En nettauksjon med personer som byr (foregår og vises samtidig).

Eksempel 3: Levende personer som samhandler i en virtuell verden ved hjelp av avatarer (genereres ikke utelukkende av innholdet, og foregår og vises samtidig).

idiom (idiom)

uttrykk eller vending med en betydning som ikke kan utledes basert på betydningen av de enkelte ordene, og der de spesifikke ordene ikke kan endres uten at betydningen går tapt

Merknad: Idiomer kan ikke oversettes direkte (ord for ord) uten at (den kulturelle eller språkavhengige) betydningen går tapt.

Eksempel 1: På engelsk betyr "spilling the beans" å "fortelle en hemmelighet". Uttrykk som "knocking over the beans" eller "spilling the vegetables" betyr imidlertid ikke det samme.

Eksempel 2: Det japanske uttrykket "さじを投げる" betyr direkte oversatt "han kaster en skje", men den egentlige betydningen er at det ikke er noe han kan gjøre, og at han til slutt gir opp.

Eksempel 3: Det nederlandske uttrykket "Hij ging met de kippen op stok" betyr direkte oversatt "han vaglet seg med hønsene", men den egentlige betydningen er at han gikk og la seg tidlig.

ikke-tekstlig innhold (non-text content)

enhver form for innhold som ikke er en tegnsekvens som kan bestemmes programmeringsmessig, eller der sekvensen ikke uttrykker noe på et naturlig språk

Merknad: Dette omfatter <u>ASCII-grafikk</u> (som er et mønster bestående av tegn), uttrykksikoner, leetspeak (som bruker tegnerstatning) og bilder som representerer tekst.

informativ (informative)

til orienteringsformål, og ikke nødvendig for å samsvare med kravene

Merknad: Innhold som er nødvendig for å samsvare med kravene, kalles "normativt".

inndatafeil (input error)

informasjon angitt av brukeren, som ikke godkjennes

Merknad: Dette omfatter

- 1. informasjon websiden krever, men som brukeren har utelatt
- 2. informasjon som angis av brukeren, men som faller utenfor påkrevd dataformat eller verdier

innhold (webinnhold) (content (web content))

informasjon og sanseinntrykk som kommuniseres til brukeren ved hjelp av en brukeragent. Dette inkluderer kode og oppmarkering som definerer innholdets struktur, presentasjon og interaksjon

juridiske forpliktelser (legal commitments)

transaksjoner som for en person medfører en juridisk bindende plikt eller rettighet

Eksempler: Inngåelse av ekteskap, aksjehandel (økonomisk og juridisk), et testament, et lån, adopsjon, verving til militærtjeneste, enhver form for kontrakt, osv.

kompenserende teknologi (slik det brukes i dette dokumentet) (assistive technology)

maskinvare og/eller programvare som fungerer som en <u>brukeragent</u>, eller brukes sammen med en vanlig brukeragent, med det formål å levere funksjonalitet som oppfyller kravene til brukere med funksjonsnedsettelser, og som overgår funksjonaliteten som tilbys av vanlig brukeragenter

Merknad 1: Den funksjonaliteten som leveres av kompenserende teknologi, omfatter alternativ presentasjon (for eksempel syntetisk tale eller forstørret innhold), alternative inndatametoder (for eksempel tale), tilleggsmekanismer for navigering eller orientering samt omformatering av innhold (for eksempel for å gjøre tabeller mer tilgjengelige).

Merknad 2: Kompenserende teknologi utveksler ofte data og meldinger med vanlige brukeragenter ved å bruke og overvåke <u>API-er</u>.

Merknad 3: Det er ikke et absolutt skille mellom vanlige brukeragenter og kompenserende teknologi. Mange vanlige brukeragenter inneholder funksjoner som hjelper personer med funksjonsnedsettelser. Den grunnleggende forskjellen er at vanlige brukeragenter er beregnet på brede og sammensatte målgrupper som vanligvis omfatter personer både med og uten funksjonsnedsettelser. Kompenserende teknologi er beregnet på snevert definerte grupper av brukere med spesifikke funksjonsnedsettelser. Funksjonene som kompenserende teknologi tilbyr, er mer spesifikke og beregnet på å dekke målgruppens behov. En vanlig brukeragent kan inneholde funksjonalitet som er viktig for kompenserende teknologi, for eksempel visning av webinnhold fra programobjekter eller parsing (oppdeling) av oppmerking i identifiserbare grupper.

Eksempel: Kompenserende teknologi som er viktig i sammenheng med dette dokumentet, omfatter følgende:

- Forstørrelsesprogrammer og andre visuelle hjelpeprogrammer som brukes av personer med synshemninger, persepsjonsvansker og problemer med å lese trykt tekst. Programmene brukes til å endre skrifttype, skriftstørrelse, avstand, farge, synkronisering med tale, osv. Formålet med dem er å forbedre den visuelle lesbarheten til tekst og bilder.
- Skjermlesere som brukes av blinde. Programmene brukes til å lese tekstlig informasjon ved hjelp av syntetisk tale eller blindeskrift.
- Tekst-til-tale-programmer som brukes av personer med kognitive funksjonsnedsettelser, språkvansker og lærevansker. Programmene brukes til å konvertere tekst til syntetisk tale.
- Talegjenkjenningsprogrammer som kan brukes av personer med enkelte typer fysiske funksjonsnedsettelser.

- Alternative tastaturer som brukes av personer med visse fysiske funksjonsnedsettelser. De brukes til å simulere tastaturet (inkludert alternative tastaturer som brukes med hodepinne, enkeltbrytere, munnpinne med suge- og blåsefunksjon samt andre spesielle inndataenheter).
- Alternative pekeredskaper som brukes av personer med visse fysiske funksjonsnedsettelser. De brukes til å simulere peking med mus og aktivering av knapper.

kontekstavhengig hjelp (context-sensitive help)

hjelpetekst som gir informasjon om funksjonen som er i bruk for øyeblikket

Merknad: Tydelige ledetekster kan fungere som kontekstavhengig hjelp.

kontekstendringer (changes of context)

større endringer i innholdet på en <u>webside</u> som kan forvirre brukere som ikke kan se hele siden på én gang, hvis endringene skjer uten at brukerne er klar over det

Kontekstendringer omfatter endring av

- 1. brukeragent
- 2. presentasjonsramme
- 3. fokus
- 4. innhold som endrer meningsinnholdet av websiden

Merknad: Endring av innhold medfører ikke alltid endring av kontekst. Endringer i innhold, for eksempel en disposisjon som kan utvides, en dynamisk meny eller en fane, endrer ikke nødvendigvis konteksten, med mindre de også endrer et av de ovennevnte punktene (for eksempel fokus).

Eksempel: Eksempler på kontekstendringer er å åpne et nytt vindu, å flytte fokus til en annen komponent, å gå til en ny side (dette omfatter alt som gir brukerne inntrykk av at de er kommet til en ny side) eller å omorganisere sideinnholdet i betydelig grad.

kontrastforhold (contrast ratio)

(L1 + 0.05) / (L2 + 0.05), der

- · L1 er den lyseste fargens relative lysstyrke, og
- L2 er den mørkeste fargens relative lysstyrke

Merknad 1: Kontrastforhold kan spenne fra 1 til 21 (angis ofte som 1:1 til 21:1).

Merknad 2: Siden produsenter av webinnhold ikke har kontroll over brukerinnstillinger for presentasjon av tekst, for eksempel skriftutjevning eller kantutjevning (anti-aliasing), kan kontrastforholdet for tekst vurderes når kantutjevning er slått av.

Merknad 3: I forbindelse med suksesskriterier 1.4.3 og 1.4.6 måles kontrasten med utgangspunkt i den bakgrunnen som teksten presenteres på ved normal bruk. Hvis det ikke er angitt noen bakgrunnsfarge, antas det at bakgrunnen er hvit.

Merknad 4: Bakgrunnsfargen er den angitte fargen på innholdet som teksten presenteres på ved normal bruk. Det er en feil hvis det ikke angis bakgrunnsfarge når tekstfargen angis, siden brukerens standardbakgrunnsfarge er ukjent og ikke kan tas med i vurderingen av hva som er tilstrekkelig kontrast. Av samme grunn er det en feil hvis det ikke angis tekstfarge når bakgrunnsfargen angis.

Merknad 5: Hvis det er en kant rundt bokstaven, kan den tilføre kontrast, og den brukes derfor ved beregning av kontrasten mellom bokstaven og bakgrunnen. En smal kant rundt bokstaven anses som del av bokstaven. En bred kant rundt bokstaven som fyller ut de indre detaljene i bokstaven, fungerer som en ring og anses som en del av bakgrunnen.

Merknad 6: Samsvar med WCAG bør vurderes for fargepar som angis i innholdet, og som en produsent av webinnhold ville forvente at vises ved siden av hverandre i en typisk presentasjon. Produsenter av webinnhold behøver ikke å ta høyde for atypiske presentasjoner, for eksempel fargeendringer forårsaket av brukeragenten, unntatt i tilfeller der dette forårsakes av produsentens egen kode.

korrekt leserekkefølge (correct reading seguence)

enhver rekkefølge der ord og avsnitt presenteres slik at meningsinnholdet ikke endres

ledetekst (label)

tekst eller annen komponent med et tekstalternativ som presenteres for brukeren med det formål å identifisere en komponent i webinnholdet

Merknad 1: En ledetekst presenteres for alle brukere, mens <u>navnet</u> kan være skjult og bare vises av kompenserende teknologi. I mange (men ikke alle) tilfeller er navnet og ledeteksten identiske.

Merknad 2: Termen ledetekst er ikke begrenset til "label"-elementet in HTML.

lower secondary education level (tilsvarende norsk ungdomsskole)

de to eller tre årene med skolegang som etterfølger de første seks årene med skolegang og fullføres ni år etter starten avprimary education

Merknad: Denne definisjonen er basert på International Standard Classification of Education [UNESCO].

lyd (slik det brukes i dette dokumentet) (audio)

teknologi for lydgjengivelse

Merknad: Lyd kan produseres syntetisk (blant annet talesyntese), gjennom lydopptak eller begge deler.

mediealternativer til tekst (media alternative for text)

medier som ikke presenterer mer informasjon enn det som presenteres via tekst (direkte eller via tekstalternativer)

Merknad: Mediealternativer til tekst er beregnet på brukere som kan ha nytte av alternativ gjengivelse av tekst. Mediealternativer til tekst kan være bare lyd, bare video (inkludert tegnspråksvideo) eller en kombinasjon av lyd og video.

mekanisme (mechanism)

prosess eller teknikk for å oppnå et resultat

Merknad 1: Mekanismen kan stilles eksplisitt til rådighet i innholdet, eller man kan være avhengig av at den stilles til rådighet enten via plattformen eller via brukeragenter, for eksempel kompenserende teknologi.

Merknad 2: Mekanismen må overholde samtlige suksesskriterier for det nivået den hevdes å samsvare med.

naturlig språk (human language)

språk som snakkes, skrives eller kommuniseres ved hjelp av tegn (visuelle eller taktile) mellom mennesker Merknad: Se også tegnspråk.

navn (name)

tekst som programvare kan bruke til å identifisere en komponent i webinnhold overfor brukeren.

Merknad 1: Navnet kan være skjult og bare vises ved hjelp av kompenserende teknologi, mens en ledetekst presenteres for alle brukere. I mange (men ikke alle) tilfeller er navnet og ledeteksten identiske.

Merknad 2: Dette har ingen sammenheng med attributtet "name" i HTML.

normativ (normative)

nødvendig for å samsvare med krav

Merknad 1: Kravene i dette dokumentet kan overholdes på flere klart definerte måter.

Merknad 2: Innhold som betegnes som "informativt" eller "ikke-normativt", behøver ikke å samsvare med kravene.

nødssituasjon (emergency)

en plutselig, uventet situasjon eller hendelse som krever umiddelbare tiltak for å ivareta helse, sikkerhet eller eiendom

nødvendig (essential)

hvis nødvendige elementer fjernes, vil det medføre en grunnleggende endring av informasjonen eller funksjonaliteten i innholdet, **og** informasjonen og funksjonaliteten vil ikke kunne gjenskapes på en annen måte som samsvarer med kravene

oppfyller et suksskriterium (satisfies a success criterion)

når en side vurderes ut fra suksesskriteriet, resulterer det ikke i "feil"

presentasjon (presentation)

gjengivelse av innhold i en form som kan oppfattes av brukere

presentasjonsramme (viewport)

objekt som brukeragenten presenterer innhold i

Merknad 1: Brukeragenten presenterer innhold gjennom én eller flere presentasjonsrammer.

Presentasjonsrammer omfatter vinduer, rammer, høyttalere og virtuelle forstørrelsesglass. En presentasjonsramme kan inneholde en annen presentasjonsramme (for eksempel nøstede rammer).

Grensesnittkomponenter som skapes av brukeragenten, for eksempel meldinger, menyer og varsler, er ikke presentasjonsrammer.

Merknad 2: Denne definisjonen er basert på ordlisten i User Agent Accessibility Guidelines 1.0.

primary education level (tilsvarende norsk barneskole)

de seks årene med skolegang som begynner når barnet er mellom fem og sju år. Barnet har kanskje ikke deltatt i undervisning før.

Merknad: Denne definisjonen er basert på International Standard Classification of Education [UNESCO].

programmeringsmessig angitt (programmatically set)

angitt av programvare ved hjelp av metoder som støttes av brukeragenter, inkludert kompenserende teknologi

programmeringsmessig bestemt (programmatically determined)

bestemt av programvare på grunnlag av data som er definert av produsenten, og levert i en slik form at brukeragenter, for eksempel kompenserende teknologi, kan trekke ut informasjonen og presentere den i ulike modaliteter

Eksempel 1: Bestemt i oppmerkingsspråk ut fra elementer og attributter som brukes direkte av allment tilgjengelig kompenserende teknologi.

Eksempel 2: Bestemt ut fra teknologispesifikke datastrukturer som er angitt i et programmeringsspråk som ikke er et oppmerkingsspråk, og knyttet til kompenserende teknologi via et <u>API</u> for tilgjengelighet som støttes av allment tilgjengelig kompenserende teknologi.

programmeringsmessig bestemt lenkekontekst (programmatically determined link context)

tilleggsinformasjon som kan <u>bestemmes programmeringsmessig</u> ut fra <u>relasjoner</u> til en lenke i kombinasjon med lenketeksten, og som kan presenteres for brukere på ulike modaliteter.

Eksempel: I HTML kan informasjon som kan bestemmes programmeringsmessig ut fra en relasjon til en lenketekst, omfatte: tekst som står i samme avsnitt, liste eller celle i en tabell som lenken gjør, eller tekst som står i en tabelloverskrift som er knyttet til tabellcellen som lenken står i.

Merknad: Fordi skjermlesere tolker tegnsetting, kan de også utlede konteksten i gjeldende setning når fokus er på en lenke i setningen.

prosess (process)

serie med brukerhandlinger, der hver enkelt handling er nødvendig for å gjennomføre en aktivitet

Eksempel 1: For å foreta kjøp på e-handelswebsider må brukeren kunne se alternative produkter, priser og tilbud, velge produkter, foreta bestilling samt oppgi leverings- og betalingsinformasjon.

Eksempel 2: Når en bruker skal registrere en konto, må brukeren gjennomføre en Turing-test for å få tilgang til registreringsskjemaet.

på hele skjermen (on a full-screen window)

på den vanligste skjermstørrelsen med maksimert presentasjonsramme

Merknad: Siden folk vanligvis bruker datamaskinene sine i flere år, er det best å ikke basere vurderingen på skjermoppløsningen på de nyeste stasjonære og bærbare datamaskinene, men å ta utgangspunkt i vanlige skjermoppløsninger gjennom flere år.

relasjoner (relationships)

meningsfylte forbindelser mellom bestemte deler av innholdet

relativ lysstyrke (relative luminance)

den relative lysheten til et hvilket som helst punkt i et fargerom, normalisert til 0 for den mørkeste svarttonen og 1 for den lyseste hvittonen

Merknad 1: For fargerommet sRGB defineres den relative lysstyrken til en farge som L = 0.2126 * R + 0.7152 * G + 0.0722 * B, der R, G og B defineres på følgende måte:

- Hvis $R_{sRGB} \le 0.03928$, er $\mathbf{R} = R_{sRGB}/12.92$. Ellers er $\mathbf{R} = ((R_{sRGB} + 0.055)/1.055) ^ 2.4$.
- Hvis $G_{SRGB} \le 0.03928$, er **G** = $G_{SRGB}/12.92$. Ellers er **G** = $((G_{SRGB}+0.055)/1.055)^2.4$.
- Hvis B_{sRGB} <= 0,03928, er B = B_{sRGB}/12,92. Ellers er B = ((B_{sRGB}+0,055)/1,055) ^ 2,4.

 R_{sRGB} , G_{sRGB} og B_{sRGB} defineres på følgende måte:

- R_{sRGB} = R_{8bit}/255
- $G_{sRGB} = G_{8bit}/255$
- B_{sRGB} = B_{8bit}/255

Tegnet ^ står for eksponentfaktoren. (Formelen er hentet fra [sRGB] og [IEC-4WD]).

Merknad 2: Nesten alle systemer som i dag brukes for å vise webinnhold, tar utgangspunkt i sRGB-koding. Med mindre det er kjent at et annet fargerom vil bli brukt til å bearbeide og vise innholdet, bør produsenter av webinnhold bruke sRGB. Hvis det brukes andre fargerom, se <u>Understanding Success Criterion 1.4.3</u> (forstå suksesskriterium 1.4.3).

Merknad 3: Hvis det foretas fargeutjevning etter levering, brukes kildefargens verdi. Ved fargeutjevning på kildenivå bør gjennomsnittsverdien for de utjevnede fargene brukes (gjennomsnittlig R, gjennomsnittlig G og gjennomsnittlig B).

Merknad 4: Det finnes verktøy som foretar beregningene automatisk ved testing av kontrast og glimt.

Merknad 5: Det finnes en MathML-versjon av definisjonen av relativ lysstyrke.

rolle (role)

tekst eller tall som programvare bruker til å identifisere hvilken funksjon en komponent har i webinnholdet *Eksempel:* Et tall som angir om et bilde fungerer som en hyperlenke, en kommandoknapp eller en avmerkingsboks.

samme funksjonalitet (same functionality)

samme resultat ved bruk

Eksempel: En Søk-knapp på én webside og en Finn-knapp på en annen webside kan begge ha et felt der brukeren kan taste inn et ord og få frem en liste over emner på nettstedet som inneholder det aktuelle ordet. Disse knappene har da samme funksjonalitet, men ulik ledetekst.

samme relative rekkefølge (same relative order)

samme posisjon i forhold til andre elementer

Merknad: Elementer anses å ha samme relative rekkefølge selv om andre elementer settes inn i eller fjernes fra den opprinnelige rekkefølgen. I utvidbare navigasjonsmenyer kan det for eksempel settes inn et ekstra detaljnivå eller en sekundær navigasjonsdel i leserekkefølgen.

samsvar med krav (conformance)

overholde alle krav i en gitt standard, retningslinje eller spesifikasjon

satt på pause (paused)

stoppet av brukeren, og startes ikke igjen før brukeren velger det

sekvensiell navigering (navigated sequentially)

navigering i den rekkefølgen som er definert for å flytte fokus fremover (fra ett element til neste) ved hjelp av et tastaturgrensesnitt

sett av websider (set of web pages)

samling av websider som har et felles formål, og som er laget av samme produsent, gruppe eller organisasjon

Merknad: Ulike språkversjoner anses som ulike sett av websider.

spesifikk sanseopplevelse (specific sensory experience)

en sanseopplevelse som ikke utelukkende er dekorativ, og som ikke primært brukes til å uttrykke viktig informasjon eller utføre en funksjon

Eksempel: En fløytesolo, bildekunst osv.

stor skriftstørrelse (large scale text)

tekst satt i en størrelse på 18 punkter eller 14 punkter (fet skrift) eller en skriftstørrelse som resulterer i en tilsvarende størrelse for kinesiske, japanske og koreanske skrifttyper (CJK)

Merknad 1: Skrifttyper med ekstra tynne streker eller uvanlige kjennetegn og egenskaper som gjør formen på bokstavene mindre gjenkjennelig, er vanskeligere å lese, spesielt ved lavere kontrastnivåer.

Merknad 2: Skriftstørrelsen er den størrelsen innholdet har når det leveres. Dette omfatter ikke størrelsesendringer som brukeren foretar.

Merknad 3: Den faktiske størrelsen på et tegn som brukeren ser, avhenger både av størrelsen som produsenten av webinnhold angir, og av innstillingene for brukerens skjerm eller brukeragent. For mange tradisjonelle skrifttyper for brødtekst tilsvarer 14 og 18 punkter omtrent 1,2 og 1,5 em eller 120 % eller 150 % av standardstørrelsen for brødtekst (basert på at skrifttypen for brødtekst er 100 %). Produsenter av webinnhold bør imidlertid undersøke dette for de skrifttypene som er i bruk. Når skrifttyper angis i relative enheter, beregnes den faktiske punktstørrelsen av brukeragenten for visning. Punktstørrelsen bør innhentes fra brukeragenten eller beregnes basert på skriftmetrikk, slik brukeragenten gjør ved vurdering av dette suksesskriteriet. Brukere med nedsatt syn har ansvaret for selv å velge passende innstillinger.

Merknad 4: Når tekst brukes uten at det angis skriftstørrelse, er det rimelig å ta utgangspunkt i den minste skriftstørrelsen som brukes til uspesifisert tekst i vanlige nettlesere. Hvis overskrifter på nivå 1 presenteres i 14-punkters fet skrift eller større i vanlige nettlesere, vil det være rimelig å anta at det er stor skrift. Relativ skalering kan på samme måte beregnes med utgangspunkt i standardstørrelsene.

Merknad 5: 18- og 14-punkters størrelse for latinsk skrift baseres på minimumsstørrelsen for stor skrift (14 punkter) og den større standardskriftstørrelsen (18 punkter). For andre skrifttyper, for eksempel CJK-språk (kinesisk, japansk og koreansk), vil de "tilsvarende" størrelsene være den minste størrelsen for stor skrift som brukes på det aktuelle språket, samt den nest minste standardstørrelsen for stor skrift.

struktur (structure)

- 1. måten delene av en webside er organisert på i forhold til hverandre, og
- 2. måten en samling websider er organisert på

støtter tilgjengelighet (accessibility supported)

støttes av brukernes kompenserende teknologi og tilgjengelighetsfunksjonene i nettlesere og andre brukeragenter

Bruk av (eller en funksjon i) teknologi for webinnhold kan bare sies å støtte tilgjengelighet hvis både punkt 1 og 2 er oppfylt:

- Måten teknologi for webinnhold brukes på, må støttes av kompenserende teknologi. Det innebærer at måten teknologien brukes på, er testet for interoperabilitet med brukernes kompenserende teknologi på det naturlige språket (språkene) som innholdet er på.
 OG
- 2. Teknologien for webinnhold må ha brukeragenter som støtter tilgjengelighet, og som er tilgjengelige for brukerne. Det vil si at minst ett av følgende fire utsagn er sant:
 - a. Teknologien har innebygd støtte i utbredte brukeragenter som også støtter tilgjengelighet (for eksempel HTML og CSS),

ELLER

b. Teknologien støttes av et utbredt tilleggsprogram som også støtter tilgjengelighet,

ELLER

 c. Innholdet er tilgjengelig i et lukket miljø, for eksempel i et universitets- eller bedriftsnettverk, der brukeragenten som teknologien krever og organisasjonen bruker, også støtter tilgjengelighet,

ELLER

- d. Brukeragenten(e) som støtter teknologien, støtter tilgjengelighet og kan lastes ned eller anskaffes på en slik måte at;
 - de ikke koster mer for en person med nedsatt funksjonsevne enn for en person uten nedsatt funksjonsevne, og
 - de er like enkle å finne og anskaffe for en person med nedsatt funksjonsevne som for en person uten nedsatt funksjonsevne

Merknad 1: WCAG-arbeidsgruppen og W3C spesifiserer ikke hvilken eller hvor mye støtte for kompenserende teknologi som kreves for at en gitt bruk av webteknologi skal kunne sies å støtte tilgjengelighet. (Se <u>Level of Assistive Technology Support Needed for "Accessibility Support"</u> (nivå av støtte for kompenserende teknologi som kreves for å støtte tilgjengelighet).)

Merknad 2: Webteknologi som ikke støtter tilgjengelighet, kan brukes i den grad formidlingen av webinnholdet ikke avhenger av denne teknologien alene, og websiden som helhet oppfyller kravene, inkludert Krav 4: Bare bruk av kompenserende teknologi som støtter tilgjengelighet og Krav 5: Ingen interferens.

Merknad 3: Når webteknologi brukes på en måte som "støtter tilgjengelighet", innebærer det ikke at hele teknologien eller all bruk av den støttes. De fleste typer teknologi, inkludert HTML, har minst én funksjon eller bruksmåte som ikke støtter tilgjenglighet. For at websider skal være i samsvar med WCAG, må man være sikker på at bruken av teknologi som støtter tilgjengelighet, oppfyller WCAG-kravene.

Merknad 4: Når det henvises til teknologi for webinnhold som har flere versjoner, må det spesifiseres hvilke(n) versjon(er) som støttes.

Merknad 5: Produsenter av webinnhold bør finne frem til bruk av teknologi som støtter tilgjengelighet. Dette kan gjøres ved å finne eksempler på bruk hvor støtte til tilgjengelighet er dokumentert. (Se <u>Understanding Accessibility-Supported Web Technology Uses</u> (forstå bruk av webteknologi som støtter tilgjengelighet).) Produsenter, firmaer, forhandlere av teknologi eller andre bør dokumentere at bruk av teknologi for webinnhold støtter tilgjengelighet. All bruk av teknologi i dokumentasjonen må selv samsvare med kravene i definisjonen av teknologi for webinnhold som støtter tilgjengelighet, slik den er angitt ovenfor.

supplerende innhold (supplemental content)

ekstra innhold som illustrerer eller tydeliggjør det primære innholdet

Eksempel 1:En lydversjon av en webside.

Eksempel 2: En illustrasjon av en kompleks prosess.

Eksempel 3: Et avsnitt som oppsummerer de viktigste resultatene og anbefalingene i en vitenskapelig undersøkelse.

synkroniserte medier (synchronized media)

lyd eller video som er synkronisert med et annet format for å presentere informasjon og/eller med tidsbaserte interaktive komponenter, med mindre det er et mediealternativ til tekst og tydelig merket som det

synstolking (audio description)

muntlige kommentarer og beskrivelser som legges til lydsporet for å formidle viktige visuelle detaljer som ikke kan forstås bare ut fra det opprinnelige lydsporet

Merknad 1: Synstolking av video gir informasjon om handling, rollefigurer, sceneskifter, tekst på skjermen og annet visuelt innhold.

Merknad 2: I synstolking legges vanligvis kommentarene inn i allerede eksisterende pauser i dialogen. (Se også utvidet synstolking.)

Merknad 3: Hvis all informasjon i <u>videoen</u> allerede leveres via det eksisterende <u>lyd</u>sporet, er ytterligere synstolking unødvendig.

tastaturgrensesnitt (keyboard interface)

grensesnitt som programvare bruker for å motta tastede inndata.

Merknad 1: Et tastaturgrensesnitt tillater overføing av tastede inndata til programmer, selv om den opprinnelige teknologien ikke omfatter et tastatur.

Eksempel: En PDA med berøringsskjerm har både et tastaturgrensesnitt i operativsystemet og mulighet for å koble til eksternt tastatur. Programmene på PDA-en kan bruke grensesnittet til å motta inndata enten fra et eksternt tastatur eller fra andre programmer som simulerer utdata fra tastatur, for eksempel programmer som tolker håndskrift, eller tekst-til-tale-programmer som emulerer tastatur.

Merknad 2: Betjening av programmet (eller deler av programmet) ved hjelp av en tastaturbetjent museemulator, for eksempel MouseKeys, anses ikke som betjening via tastaturgrensesnitt, siden betjeningen av programmet skjer via et pekeenhetsgrensesnitt, og ikke via tastaturgrensesnittet.

tegnspråk (sign language)

et språk der kombinasjoner av hånd- og armbevegelser, ansiktsuttrykk eller kroppsstillinger brukes til å uttrykke mening

tegnspråkstolking (sign language interpretation)

tolking fra et språk, vanligvis et talt språk, til tegnspråk.

Merknad: Ekte tegnspråk er selvstendige språk som er uavhengig av talespråket (språkene) som snakkes i det aktuelle landet eller den aktuelle regionen.

teknologi (for webinnhold) (technology (web content))

mekanisme for koding av instruksjoner som skal presenteres, avspilles eller utføres av brukeragenter

Merknad 1: I disse retningslinjene brukes uttrykkene "webteknologi" og "teknologi" begge om teknologi for webinnhold.

Merknad 2: Teknologi for webinnhold kan omfatte oppmerkingsspråk, dataformater eller programmeringsspråk som produsenter av webinnhold kan bruke alene eller i kombinasjon for å skape brukeropplevelser. Dette kan omfatte både statiske websider, synkroniserte mediepresentasjoner og dynamiske nettprogrammer.

Eksempel: Noen vanlige eksempler på teknologi for webinnhold er <u>HTML, CSS, SVG, PNG, PDF, Flash og JavaScript.</u>

tekst (text)

tegnsekvenser som kan bestemmes programmeringsmessig, der sekvensen uttrykker noe på et <u>naturlig</u> språk

tekstalternativ (text alternative)

tekst som er programmeringsmessig knyttet til ikke-tekstlig innhold, eller som det henvises til fra tekst som er programmeringsmessig knyttet til ikke-tekstlig innhold. Programmeringsmessig tilknyttet tekst er tekst med en plassering som kan bestemmes programmeringsmessig ut fra det ikke-tekstlige innholdet.

Eksempel: Et bilde av et diagram beskrives ved hjelp av tekst i avsnittet etter diagrammet. Det korte, tekstalternativet til diagrammet angir at det kommer en beskrivelse etterpå.

Merknad: Se Understanding Text Alternatives (forstå tekstalternativer) for mer informasjon.

tekstblokk (blocks of text)

mer enn én setning med tekst.

teksting (captions)

synkroniserte visuelle alternativer og/eller tekstalternativer til både tale og annen lydbasert informasjon som er nødvendig for å forstå medieinnholdet

Merknad 1: Teksting minner om TV-teksting som bare gjengir dialog. Teksting gjengir imidlertid ikke bare talt dialog, men også annen lydinformasjon som er nødvendig for å forstå programinnholdet, blant annet lydeffekter, musikk, latter, taleridentifikasjon og informasjon om sted.

Merknad 2: Skjult teksting er teksting som kan slås av og på i enkelte spillere.

Merknad 3: Åpen teksting er teksting som ikke kan slås av. Dette gjelder for eksempel teksting som er visuelle bilder av tekst integrert i video.

Merknad 4: Teksting bør ikke forstyrre eller skjule relevant informasjon i videoen.

Merknad 5: I Norge brukes også ordet undertekst.

Merknad 6: Synstolking kan tekstes. Det er imidlertid ikke nødvendig, siden synstolking handler om å beskrive informasjon som allerede presenteres visuelt.

terskelverdier for generelle glimt og røde glimt (general flash and red flash thresholds)

glimt eller raskt skiftende bildesekvenser overskrider ikke terskelverdiene (dvs. at innholdet **samsvarer med** kravene) hvis et av følgende utsagn er sant:

- det er ikke flere enn tre generelle glimt og/eller ikke flere enn tre røde glimt i en periode på ett sekund; eller
- det samlede arealet av samtidige glimt opptar ikke mer enn 0,006 steradianer innenfor et synsfelt på 10 grader hvor som helst på skjermen (25 % av et hvilket som helst 10-graders synsfelt på skjermen) ved vanlig leseavstand,

hvor:

- Generelle glimt defineres som motsatte parvise skift i <u>relativ lysstyrke</u> på minst 10 % av den maksimale relative lysstyrken, der den relative lysstyrken til det mørkeste bildet er under 0,80, og der "motsatte parvise skift" skaper en økning etterfulgt av en reduksjon, eller en reduksjon etterfulgt av en økning; og
- Røde glimt defineres som motsatte parvise skift som omfatter en mettet rødfarge.

Unntak: Glimt som fremstår som et fint, balansert mønster, for eksempel hvit støy eller et vekslende sjakkbrettmønster der "firkantene" er mindre enn 0,1 grader (av et synsfelt ved vanlig leseavstand) på en side, overskrider ikke terskelverdiene.

Merknad 1: For vanlig programvare eller webinnhold vil bruk av et rektangel på 341 x 256 piksler hvor som helst på skjermen, når innholdet vises med 1024 x 768 piksler, gi et godt anslag av et 10-graders synsfelt for standardskjermstørrelser og -leseavstander (for eksempel en skjerm på 15–17 tommer ved en avstand på 22–26 tommer). (Skjermer med høyere oppløsning som presenterer innholdet på samme måte, gir mindre og sikrere bilder, og derfor brukes lavere oppløsninger til å definere terskelverdiene.)

Merknad 2: Et skift er en endring i relativ lysstyrke (eller relativ lysstyrke/farge for røde glimt) mellom tilstøtende høydepunkter og bunnpunkter i et diagram over relativ lysstyrke (eller relativ lysstyrke/farge for røde glimt) målt i forhold til tid. Et glimt består av to motsatte skift.

Merknad 3: Fagområdets gjeldende arbeidsdefinisjon av "motsatte parvise skift som omfatter en mettet rødfarge" er at det for den ene av eller begge tilstandene i hvert skift gjelder at R/(R+ G + B) >= 0,8, og at endringen i verdien av (R-G-B)x320 er > 20 (negative verdier av (R-G-B)x320 settes til 0) for begge skift. Verdiene for R, G og B spenner fra 0 til 1, som angitt i definisjonen av "relativ lysstyrke". [HARDING-BINNIE]

Merknad 4: Det finnes verktøy for å foreta analyser basert på skjerminnspilling. Det trengs imidlertid ikke verktøy for å vurdere dette forholdet hvis antall glimt er 3 eller færre per sekund. Innhold samsvarer automatisk med kravene (se punkt 1 og 2 ovenfor).

utvidet synstolking (extended audio description)

synstolking som legges til en audiovisuell presentasjon ved at <u>videoen</u> settes på pause, slik at det er tid til å legge til ytterligere kommentarer

Merknad: Denne teknikken brukes bare hvis meningsinnholdet i <u>videoen</u> ville forsvunnet uten den utvidede synstolkingen, og hvis pausene i dialogen / mellom kommentarene er for korte.

video (video)

teknologi som omfatter bilder som beveger seg eller presenteres i rekkefølge

Merknad: Video kan bestå av animerte eller fotograferte bilder, eller begge deler.

visuelt tilpasset (visually customized)

skrifttype, størrelse, farge og bakgrunn kan angis

webside (web page)

en ikke-integrert ressurs som hentes fra én enkelt URI ved hjelp av HTTP, pluss en hvilken som helst annen ressurs som brukes til presentasjon eller som skal presenteres sammen med den av en brukeragent.

Merknad 1: Selv om "en hvilken som helst annen ressurs" presenteres sammen med den primære ressursen, vil de ikke nødvendigvis presenteres samtidig.

Merknad 2: For å samsvare med kravene til websider i disse retningslinjene må ressursen være "ikke-integrert".

Eksempel 1: En nettressurs som omfatter alle integrerte bilder og medier.

Eksempel 2: Et nettbasert e-postprogram som er laget ved hjelp av Asynchronous JavaScript og XML (AJAX). Programmet eksisterer helt og holdent på http://example.com/mail, men omfatter en innboks, en adresseliste og en kalender. Det vises lenker eller knapper for å vise innboksen, adresselisten eller kalenderen, men de endrer ikke URI-en til websiden som helhet.

Eksempel 3: En portalside som kan tilpasses, og der brukerne kan velge hvilket innhold som skal vises, ut fra et sett med ulike innholdsmoduler.

Eksempel 4: Når brukeren åpner "http://shopping.example.com/" i en nettleser, kommer vedkommende til et filmaktig, interaktivt miljø der man visuelt beveger seg rundt i en butikk, tar varer ned fra hyllene og legger dem i en virtuell handlevogn som man skyver foran seg. Når brukeren klikker på en vare, vises spesifikasjonene ved siden av. Dette kan være et nettsted bestående av én enkelt side, eller det kan være én av mange sider på et nettsted.

Tillegg B: Takk

Denne delen er informativ.

Denne utgivelsen er delvis finansiert av offentlige midler fra National Institute on Disability and Rehabilitation Research (NIDRR), som er en del av U.S. Department of Education, med kontraktsnummer ED05CO0039. Innholdet i denne utgivelsen avspeiler ikke nødvendigvis holdningen eller politikken til U.S. Department of Education. På samme måte innebærer ikke omtale av firmanavn, kommersielle produkter eller organisasjoner at amerikanske myndigheter støtter dem.

Mer informasjon om deltakelse i arbeidsgruppen for Retningslinjer for tilgjengelig webinnhold finnes på <u>arbeidsgruppens hjemmeside</u>.

Aktive deltakere i WCAG-arbeidsgruppen på utgivelsestidspunktet:

- Bruce Bailey (U.S. Access Board)
- Frederick Boland (NIST)
- Ben Caldwell (Trace R&D Center, University of Wisconsin)
- Sofia Celic (ekspert invitert av W3C)
- Michael Cooper (W3C)
- Roberto Ellero (International Webmasters Association / HTML Writers Guild)
- Bengt Farre (Rigab)
- Loretta Guarino Reid (Google)
- Katie Haritos-Shea
- Andrew Kirkpatrick (Adobe)
- Drew LaHart (IBM)
- Alex Li (SAP AG)
- David MacDonald (E-Ramp Inc.)
- · Roberto Scano (International Webmasters Association / HTML Writers Guild)
- Cynthia Shelly (Microsoft)
- Andi Snow-Weaver (IBM)
- Christophe Strobbe (DocArch, K.U. Leuven)
- Ben Caldwell (Trace R&D Center, University of Wisconsin)

Tidligere aktive deltakere i WCAG-arbeidsgruppen og andre bidragsytere til WCAG 2.0:

Shadi Abou-Zahra, Jim Allan, Jenae Andershonis, Avi Arditti, Aries Arditi, Mike Barta, Sandy Bartell, Kynn Bartlett, Marco Bertoni, Harvey Bingham, Chris Blouch, Paul Bohman, Patrice Bourlon, Judy Brewer, Andy Brown, Dick Brown, Doyle Burnett, Raven Calais, Tomas Caspers, Roberto Castaldo, Sambhavi Chandrashekar, Mike Cherim, Jonathan Chetwynd, Wendy Chisholm, Alan Chuter, David M Clark, Joe Clark, James Coltham, James Craig, Tom Croucher, Nir Dagan, Daniel Dardailler, Geoff Deering, Pete DeVasto, Don Evans, Neal Ewers, Steve Faulkner, Lainey Feingold, Alan J. Flavell, Nikolaos Floratos, Kentarou Fukuda, Miguel Garcia, P.J. Gardner, Greg Gay, Becky Gibson, Al Gilman, Kerstin Goldsmith, Michael Grade, Jon Gunderson, Emmanuelle Gutiérrez y Restrepo, Brian Hardy, Eric Hansen, Sean Hayes, Shawn Henry, Hans Hillen, Donovan Hipke, Bjoern Hoehrmann, Chris Hofstader, Yvette Hoitink, Carlos Iglesias, Ian Jacobs, Phill Jenkins, Jyotsna Kaki, Leonard R. Kasday, Kazuhito Kidachi, Ken Kipness, Marja-Riitta Koivunen, Preety Kumar, Gez Lemon, Chuck Letourneau, Scott Luebking, Tim Lacy, Jim Ley, William Loughborough, Greg Lowney, Luca Mascaro, Liam McGee, Jens Meiert, Niqui Merret, Alessandro Miele, Mathew J Mirabella, Charles McCathieNevile, Matt May, Marti McCuller, Sorcha Moore, Charles F. Munat, Robert Neff, Bruno von Niman, Tim Noonan, Sebastiano Nutarelli, Graham Oliver, Sean B. Palmer, Sailesh Panchang, Nigel Peck, Anne Pemberton, David Poehlman, Adam Victor Reed, Chris Ridpath, Lee Roberts, Gregory J. Rosmaita, Matthew Ross, Sharron Rush, Gian Sampson-Wild, Joel Sanda, Gordon Schantz, Lisa Seeman, John Slatin, Becky Smith, Jared Smith, Neil Soiffer, Jeanne Spellman, Mike Squillace, Michael Stenitzer, Jim Thatcher, Terry Thompson, Justin Thorp, Makoto Ueki, Eric Velleman, Dena Wainwright, Paul Walsch, Takayuki Watanabe, Jason White.

Tillegg C: Referanser

Denne delen er informativ.

CAPTCHA

The CAPTCHA Project, Carnegie Mellon University. Prosjektet er tilgjengelig på http://www.captcha.net.

HARDING-BINNIE

Harding G. F. A. and Binnie, C.D., Independent Analysis of the ITC Photosensitive Epilepsy Calibration Test Tape. 2002.

IEC-4WD

IEC/4WD 61966-2-1: Colour Measurement and Management in Multimedia Systems and Equipment - Part 2.1: Default Colour Space - sRGB. May 5, 1998.

sRGB

"A Standard Default Color Space for the Internet - sRGB," M. Stokes, M. Anderson, S. Chandrasekar, R. Motta, eds., Version 1.10, November 5, 1996. Denne rapporten er tilgjengelig på http://www.w3.org/Graphics/Color/sRGB.html.

UNESCO

International Standard Classification of Education, 1997. Standarden er tilgjengelig på http://www.unesco.org/education/information/nfsunesco/doc/isced 1997.htm.

WCAG10

Web Content Accessibility Guidelines 1.0, G. Vanderheiden, W. Chisholm, I. Jacobs, Editors, W3C Recommendation, 5 May 1999, http://www.w3.org/TR/1999/WAI-WEBCONTENT-19990505/. Den nyeste versjonen av WCAG 1.0 er tilgjengelig på http://www.w3.org/TR/WAI-WEBCONTENT/.